

در سنامه (پاسخ تشریحی) اساتید و طراحان سوالات آزمون های مفهومی – مهارتی (آزمون و کالت ۱۳۹۶)

حضور پرشکوه حقوقدانان در اولین مرحله از
آزمون های جامع مفهومی – مهارتی و کالت
(۲۸ مهر ماه ۱۳۹۶)

نمود تخصص در حوزه حقوق یکی از اهداف عالی ماست

آزمون های مفهومی – مهارتی، حرفه ای و در سطح ایران بی نظیرند...

شروع دوره اول از ۱۷ آذر ماه ۱۳۹۶

مشهد: میدان استقلال، پلاک ۳۷۵ موسسه آموزش عالی آزاد اندیشه سازان . ۳۶۰۵۰۰۷۲ - ۰۵۱ (خط)
اصفهان: دروازه شیراز، بلوار دانشگاه، کوچه ۷، پلاک ۲ موسسه آموزش عالی آزاد نوین صدرا. ۳۶۲۸۸۹۷۳ - ۰۳۱
تهران: میدان توحید(ضلع جنوب شرقی)، روبروی دانشکده پرستاری دانشگاه تهران، پلاک ۲۳۰، موسسه آموزش عالی آزاد فرهنگ تفاهم ۶۶۵۶۵۵۱۱ - ۰۲۱

جهت آگاهی از آخرین اطلاعات مربوط به همکاران موسسه در سراسر کشور به Dadestan.com مراجعه نمایید.

جهت عضویت رایگان در بزرگترین سامانه حقوقی کشور و اطلاع از اخبار آزمون های حقوقی و جدید ترین آراء وحدت رویه عدد ۲۰ را به سامانه ۳۲۰۰۰۳۲ ارسال نمایید.

حقوق مدنی (پاسخنامه تشریحی درس حقوق مدنی متعاقباً اعلام می گردد)

۱- در جریان یک حادثه رانندگی، ابتدا زهره وسپس پدرش علی فوت می کنند. بازماندگان علی عبارتند از: یک برادر ابویی، یک برادر ابی و یک نوه دختری (فرزند زهره). کدام یک از این افراد، وارث علی محسوب می شوند؟

(۱) نوه دختری

(۲) برادر ابویی و نوه دختری

(۳) برادر ابی

(۴) برادر ابویی

گزینه ۱ پاسخ می باشد.

۲- چنانچه موکل فوت کند و وکیل بدون اطلاع از فوت، موضوع وکالت را بعداً انجام دهد، کدام مورد در خصوص اقدامات وکیل، صحیح است؟

(۱) باطل و بلااثر است.

(۲) غیر نافذ است.

(۳) صحیح است، مشروط بر آنکه رعایت غبطه و مصلحت را کرده باشد.

(۴) تا رسیدن خبر فوت، نافذ است.

گزینه ۲ پاسخ می باشد. (البته این سوال اختلافی است که در پاسخنامه تشریحی درس مدنی بیان خواهد شد).

۳- شخص «الف»، ده تن کود شیمیایی از بازرگانی خریداری می کند و فروشنده متعهد می شود که ظرف دو ماه، مبیع را از کارخانه ی تولید کننده، تهیه و تسلیم کند. پس از تسلیم، خریدار آن را بین کشاورزان توزیع و کودها مصرف می شود، اما معلوم می شود که کود های شیمیایی به علت اهمال تولید کننده معیوب بوده است. کدام مورد در خصوص حقوق شخص «الف» صحیح است؟

(۱) اساساً حق فسخ وجود ندارد و تنها راه احقاق حق خریدار، مطالبه خسارت ناشی از عدم انجام تعهد از سوی فروشنده است.

(۲) فسخ معامله به علت معیوب بودن کالا با توجه به م صرف آن ممکن نیست و فقط امکان مطالبه مابه التفاوت قیمت کالای صحیح و معیوب وجود دارد.

(۳) شخص «الف» حق دارد الزام فروشنده به تحویل کالای سالم را درخواست کند.

(۴) با توجه به عدم امکان استرداد کالای معیوب به بائع، الزام فروشنده به تسلیم محموله سالم ممکن نیست.

گزینه ۳ پاسخ می باشد.

۴- در انجام یک معامله، متعامل که قادر بر تکلم بوده، عقد را با اشاره قبول کرده است. این معامله چه وضعی دارد؟

(۱) با امکان تکلم، اشاره برای صحت این معامله، کافی نیست.

(۲) فقط در صورتی صحیح است که طرف مقابل، قادر به تکلم نباشد.

(۳) صحیح است.

(۴) صحت معامله، منوط به تنفیذ بعدی آن با لفظ است.

گزینه ۳ پاسخ می باشد.

۵- به موجب شرط ضمن عقد، شخص «الف» متعهد شده است درختان متعلق به شخص «ب» را به مدت یک سال به صورت مجانی آبیاری کند، ولی به علت بیماری جسمی غیر قابل پیش بینی، قادر به اجرای شرط نشده است. کدام مورد، صحیح است؟

(۱) به لحاظ ممتنع شدن شرط مشروط له ابتدائاً حق فسخ دارد.

(۲) امکان اجرای شرط، با رجوع به حاکم وجود دارد.

(۳) به جهت غیر قابل پیش بینی بودن بیماری، مشروط له از اجرای تعهد و جبران خسارت معاف است.

(۴) به علت ممتنع شدن شرط، شرط باطل ولی عقد صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ می باشد.

۶- ضمن عقد نکاح، مهریه زوجه به صورت عندالاستطاعه و معادل یک صد میلیون تومان تعیین شده است. اصل استحقاق زوجه نسبت به مهریه، براساس شاخص سالانه بانک مرکزی، چگونه است؟

- (۱) منوط به مطالبه زوجه و تمکن مالی زوج است.
  - (۲) منوط به تغییر فاحش نرخ تورم است.
  - (۳) منوط به تمکین و مطالبه مهریه از سوی زوجه است.
  - (۴) منوط به مطالبه زوجه و تمکن مالی زوج نیست.
- گزینه ۴ پاسخ می باشد.

۷- خریدار یک قطعه شمش طلا، آن را به چند قطعه گردن بند تبدیل می کند. در صورتی که این تغییر تلف حکمی نباشد، در خصوص اقاله، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) خریدار مستحق دریافت افزایش قیمت است.
  - (۲) این تغییرات، مانع اقاله است.
  - (۳) خریدار پس از اقاله، نسبت به افزایش قیمت با بایع، مالکیت مشاعی در عین خواهد داشت.
  - (۴) ازدیاد قیمت ناشی از عمل خریدار، از جمله نمائات متصله تلقی و متعلق به بایع است.
- گزینه ۱ پاسخ می باشد.

۸- چنانچه مدیون برای فرار از دین، اموال خود را به یکی از نزدیکانش بفروشد، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) چنانچه معامله صوری باشد، در صورتی باطل است که قصد فرار از دین محرز است.
  - (۲) معامله اگر صوری نباشد، در مقابل اشخاص ثالث، غیرنافذ و مبیع قابل توقیف است.
  - (۳) چنانچه معامله صوری نباشد، صحیح است، لیکن اخذ مال مورد انتقال از خریداری که از قصد فرار از دین آگاه بوده، جهت وصول طلب ممکن است.
  - (۴) در صورت اطلاع خریدار از قصد فروشنده برای فرار از دین، معامله باطل است، اعم از اینکه معامله صوری باشد یا خیر.
- گزینه ۳ پاسخ می باشد.

۹- در خصوص ضمان معاوضی، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) عهد فروشنده به رد ثمن، در صورت مستحق للغير در آمدن مبیع
  - (۲) تعهد فروشنده به رد ثمن، در صورت تلف قهری مبیع قبل از قبض
  - (۳) انتقال دین مضمون عنه به ضامن، به موجب عقد ضمان
  - (۴) ضمانت به مثل یا قیمت، به موجب یکی از اسباب ضمان
- گزینه ۲ پاسخ می باشد.

۱۰- در وصیت بر غیر محصور و جهت، قبول باچه کسی است؟

- (۱) وصی
  - (۲) حاکم
  - (۳) قبول شرط نیست.
  - (۴) موصی لهم
- گزینه ۳ پاسخ می باشد.

۱۱- احراز تقصیر وارد کننده زیان در دعوی مسئولیت مدنی، به عهده کدام مرجع است؟

- ۱) دادگاه عمومی در کلیه موارد، به جز موارد طرح دعوی مطالبه خسارت علیه دولت، قضات و اشخاصی که مرتکب اعمال ضد رقابتی می شوند.
  - ۲) دادگاه رسیدگی کننده به دعوی خسارت در کلیه موارد، به جز مواردی که برای احراز تخلف وارد کننده زیان، مرجع انتظامی خاص پیش بینی شده است.
  - ۳) دادگاه عمومی رسیدگی کننده به دعوی خسارت در کلیه موارد
  - ۴) دادگاه عمومی در کلیه موارد، به جز موارد مربوط به طرح دعوی خسارت علیه قضات، دولت و کارفرمایان مشمول قانون کار در خصوص حوادث کار
- گزینه ۲ پاسخ می باشد.

۱۲- در حقوق ایران، در چه مواردی امکان تغییر وجه التزام وجود دارد؟

- ۱) کلیه موارد مربوط به حقوق مصرف کننده
  - ۲) در هیچ موردی، این امکان وجود ندارد.
  - ۳) قراردادهای مربوط به خرید و فروش خودرو، چنانچه وجه التزام نامتعادل باشد.
  - ۴) قراردادهای مربوط به پیش فروش ساختمان
- گزینه ۴ پاسخ می باشد. (البته این سوال اختلافی است که در پاسخنامه تشریحی درس مدنی بیان خواهد شد.)

۱۳- متعهد در مقام وفای به عهد، مال دیگری را که بدون مجوز در اختیار اوست، تأدیه می کند. کدام مورد صحیح است؟

- ۱) وفای به عهد محقق نمی شود، ولی متعهد حق استرداد مال را دارد، چون وفای به عهد، عمل حقوقی است.
  - ۲) ایفای دین محقق نمی شود و متعهد هم حق استرداد مال را ندارد، زیرا وفای به عهد، عمل حقوقی است.
  - ۳) وفای به عهد صحیح است و متعهد حق استرداد مال را دارد، زیرا وفای به عهد، واقعه حقوقی است.
  - ۴) ایفای دین صحیح نیست، اما متعهد حق استرداد مال را دارد، چون وفایی به عهد، واقعه حقوقی است.
- گزینه ۲ پاسخ می باشد.

۱۴- در کدام یک از موارد زیر، بدون اینکه شخصی مدیون باشد، ممکن است ملزم به پرداخت شود؟

- ۱) عقد ضمان در فرض نقل ذمه به ذمه
  - ۲) فرض اجتماع اسباب طولی در مسئولیت مدنی
  - ۳) مسئولیت اشتراکی
  - ۴) مسئولیت تضامنی
- گزینه ۴ پاسخ می باشد.

۱۵- کدام مورد در خصوص انحلال قرارداد، صحیح است؟

- ۱) انحلالی ارادی قرارداد، شامل عقود جایز هم می شود.
  - ۲) برخلاف تمام اسباب قانونی انحلال قرارداد، می توان توافق کرد.
  - ۳) بطلان، از جمله موارد انحلال قرارداد است.
  - ۴) اسباب قانونی انحلال قرارداد، حصری نیست.
- گزینه ۱ پاسخ می باشد.

۱۶- ماهیت حقوقی کدام یک از قواعد زیر، با سایر قواعد متفاوت است؟

- ۱) طفل متولد در زمان زوجیت، ملحق به شوهر است.
- ۲) تصرف به عنوان مالکیت، دلیل مالکیت است.
- ۳) بنا به طور ترصیف و وضع سرتیر، دلالت بر تصرف و اختصاص می کند.
- ۴) اموال منقول اختصاص داده شده برای زراعت، در حکم غیرمنقول است.

گزینه ۴ پاسخ می باشد.

۱۷- هرگاه ضمانت بر مبنای تضامن واقع شود و مضمون له سفیه باشد، کدام مورد صحیح است؟

(۱) نیازی به قبول مضمون له یا سرپرست او نیست.

(۲) قبول مضمون له به تنهایی کافی نیست و نیازمند تنفیذ سرپرست است.

(۳) قبول مضمون له کافی است.

(۴) قبول سرپرست مضمون له لازم است.

گزینه ۳ پاسخ می باشد.

۱۸- شخصی «الف» که دارای بیمه نامه شخص ثالث است، در حین رانندگی، با شخصی «ب» (عابر) تصادف می کند و عابر مصدوم می شود، به فرض اینکه راننده اتومبیل هیچ گونه تقصیری مرتکب نشده باشد و خسارات صد در صد ناشی از تقصیر عابر، به دلیل عدم رعایت مقررات مربوط به عبور از راه ها و محل های مخصوص باشد، در خصوص جبران خسارات عابر از طریق بیمه شخص ثالث، کدام مورد صحیح است؟

(۱) بیمه گر مکلف است در حدود تعهدات خود، تمام خسارات زیان دیده (عابر) را جبران کند.

(۲) به دلیل تقصیر زیان دیده (عابر)، وی از جبران بخشی از خسارت محروم می شود.

(۳) چون خسارات، ناشی از اقدام خود زیان دیده (عابر) است و دارنده اتومبیل مسئولیت مدنی ندارد، بیمه گر هم تکلیفی به پرداخت خسارت ندارد.

(۴) بیمه گر تنها در صورتی مکلف به جبران خسارت است که دارنده اتومبیل بابت بیمه حوادث، حق بیمه جداگانه ای پرداخته باشد.

گزینه ۱ پاسخ می باشد.

۱۹- مغازه ای در سال ۱۳۶۴، برای مدت سه سال به اجاره واگذار شده است. در اجاره نامه شرط شده است که مستأجر شخصاً از مورد اجاره استفاده کند. پس از گذشت دو سال، مستأجر فوت می کند. قرارداد اجاره چه وضعی دارد؟

(۱) ادامه رابطه استیجاری یا ورثه مستأجر، منوط به تنفیذ موجر است.

(۲) رابطه استیجاری، بدون موافقت موجر، نسبت به ورثه مستأجر استمرار خواهد داشت.

(۳) اجاره با فوت مستأجر، منفسخ می شود.

(۴) با فوت مستأجر، عقد اجاره باطل می شود.

گزینه ۲ پاسخ می باشد.

۲۰- شخصی در جریان تحقیقات مقدماتی و دادرسی، به دلیل تقصیر قاضی بازداشت می شود، اما بعداً بی گناهی اش ثابت می شود و تبرئه می گردد. خسارت این شخصی به چه نحو جبران می شود؟

(۱) خسارت زیان دیده توسط دولت و از محل صندوق خاصی جبران می شود و حق مراجعه به قاضی مقصر برای دولت وجود ندارد.

(۲) قاضی مقصر، شخصاً مسئول جبران خسارت است.

(۳) به دلیل حاکمیتی بودن عمل قضاوت و دادگستری، دولت و قاضی در این خصوص مسئولیت مدنی ندارند و قاضی صرفاً مسئولیت انتظامی دارد.

(۴) خسارت زیان دیده توسط دولت و از محل صندوق خاصی جبران می شود، اما دولت پس از جبران خسارت می تواند به قاضی مقصر مراجعه کند.

گزینه ۴ پاسخ می باشد.

آیین دادرسی مدنی

۲۱- در خصوص قابلیت استماع دعوی تصرف عدوانی که شرکتی خصوصی علیه شخص حقیقی به استناد ق. آ.د. م، در دادگاه عمومی (حقوقی) اقامه می کند، کدام مورد صحیح است؟

(۱) نسبت به مال (منقول یا غیرمنقول) بوده و ملک موضوع دعوی، قابلیت تملک خصوصی داشته باشد.

(۲) نسبت به مال غیرمنقول بوده و ملک موضوع دعوی، قابلیت تملک خصوصی داشته و باید دارای سابقه ثبت هم باشد.

۳) نسبت به مال غیرمنقول بوده و ملک موضوع دعوی، قابلیت تملک خصوصی داشته باشد.
۴) نسبت به مال غیرمنقول باشد، ولو ملک موضوع دعوی، قابلیت تملک خصوصی نداشته باشد.
گزینه ۳ پاسخ می باشد.

مطابق با ماده ۱۵۸ از قانون آیین دادرسی مدنی دعوی تصرف عدوانی راجع به اموال غیر منقول است و از طرفی بدیهی است که مال غیر منقول مربوط باید قابلیت تملک خصوصی را داشته باشد پس تصرف دیگران در اموال عمومی نباید بتواند منشأ حقی برای آنان گردد و چنین تصرفی نباید مورد حمایت قانون قرار گیرد البته ماده ۱۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی مقرر می دارد: به دعوی تصرف عدوانی با مزاحمت یا ممانعت از حق که یک طرف آن وزارت خانه یا موسسات و شرکت های دولتی یا وابسته به دولت باشد نیز برابر مقررات این قانون رسیدگی خواهد شد. که از موضوع مورد بحث خروج موضوعی دارد و نص مورد بحث را باید با لحاظ سایر ترتیباتی که در مقررات مخصوص از این حیث پیش بینی شده تفسیر نمود برای مثال شهرداری وزارت نیرو وزارت نفت وزارت جهاد کشاورزی وزارت راه و... هر یک در مقررات مربوط مکلف گردیده اند. تحت شرایطی، حسب مورد نسبت به سد معبر در شوارع و میادین عام، رفع تجاوز در حریم لوله ها، راه ها اراضی ملی شده و... اقدام نماید. ایضا به این موضوع نیز می بایست اشاره نمود که اثبات مالکیت و سابقه ثبتی در این نوع دعوی حقوقی برخلاف دعوی تصرف عدوانی کیفی (ماده ۶۹۰ از قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات ضرورتی ندارد و حتی ممکن است مالک در این نوع دعوا محکوم به رفع تصرف شود.

۲۲- یکی از دو مالک ملکی که متعلق به دو شرکت خصوصی است، قصد افراز ملک را دارد. در چه صورتی درخواست افراز در صلاحیت اداره ثبت است؟ در خصوص تصمیم اداره ثبت مبنی بر افراز، کدام مورد صحیح است؟

۱) کافی است ملک در جریان ثبت باشد. - تصمیم اداره ثبت ظرف ده روز قابل اعتراض در دادگاه عمومی و رأی دادگاه عمومی قابل تجدید نظر است.
۲) اگر جریان ثبتی ملک پایان یافته باشد - تصمیم اداره ثبت ظرف ده روز، قابل اعتراض در دادگاه عمومی و رأی دادگاه عمومی قابل تجدید نظر است
۳) کافی است ملک در جریان ثبت باشد. - تصمیم اداره ثبت فقط ظرف بیست روز، قابل اعتراض در دادگاه عمومی است.
۴) اگر جریان ثبتی ملک پایان یافته باشد - تصمیم اداره ثبت فقط ظرف بیست روز قابل اعتراض در دادگاه عمومی است.
گزینه ۲ پاسخ می باشد.

وفق مقررات ماده ۲ قانون افراز و فروش املاک مشاع مصوب ۱۳۵۷ و ماده ۶ آیین نامه قانون افراز و فروش املاک مشاع مصوب ۱۳۵۸ تصمیم واحد ثبتی در خصوص افراز قابل اعتراض از طرف هر یک از شرکاء در دادگاه شهرستان محل وقوع ملک است مهلت اعتراض ده روز از تاریخ ابلاغ تصمیم مورد اعتراض می باشد. دادگاه شهرستان به دعوی رسیدگی کرده و حکم مقتضی صادر خواهد نمود. حکم دادگاه شهرستان قابل شکایت فرجامی است.

۲۳- دعوای ابطال دستور اجرای سند رسمی که در «اجرای ثبت» در حال اجراست، در صلاحیت کدام مرجع است؟

۱) دادگاه عمومی محل اقامت خوانده
۲) رئیس اداره ثبت محل اجرای سند
۳) هیئت نظارت ثبت مستقر در استان محل اجرای سند
۴) دادگاه عمومی محل صدور دستور اجرای سند
گزینه ۴ پاسخ می باشد.

دعوی ابطال دستور اجرای مفاد اسناد رسمی (ابطال اجرائیه) دعوی کسی است که دستور اجرای سند رسمی را مخالف مفاد سند یا مخالف قانون دانسته و یا از جهت دیگری شکایت از دستور اجرا داشته باشد و مطابق با ماده ۱ قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر رسمی مصوب ۱۳۲۲ رسیدگی به دعوی مزبور در صلاحیت دادگاه محلی است که دستور اجراء در آن حوزه صادر شده است. (نه دادگاه اقامت خوانده و نه دادگاه محل وقوع مال غیر منقول) لازم به ذکر است در جای که که اجرای عملیات به حوزه ثبتی محل وقوع ملک نیابت داده شده باشد، رسیدگی به دعوی در صلاحیت دادگاههای حوزه ثبتی معطی نیابت است و نه مجری نیابت.

۲۴- در دعوایی که به خواسته تا ۲۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال اقامه گردیده، خوانده در مرحله نخستین محکوم شده و این حکم در دادگاه تجدید نظر عیناً تأیید می شود. در خصوص اعتراض ثالث اصلی نسبت به این حکم، کدام مورد صحیح است؟
۱) اعتراض ثالث در صلاحیت دادگاه نخستین است و اگر قرار ردّ دعوی اعتراض ثالث صادر شود، قرار قابل تجدید نظر است.

۲) اعتراض ثالث در صلاحیت دادگاه تجدیدنظر است و اگر قرار ردّ دعوی اعتراض ثالث صادر شود. قرار قابل فرجام نیست.

۳) اعتراض ثالث در صلاحیت دادگاه نخستین است و اگر قرار ردّ دعوی اعتراض ثالث صادر شود. قرار قابل تجدید نظر است و در صورت عدم تجدید نظر خواهی، قابل فرجام است.

۴) اعتراض ثالث در صلاحیت دادگاه تجدید نظر است و اگر قرار ردّ دعوی اعتراضی ثالث صادر شود. قرار قابل فرجام است.

گزینه ۲ پاسخ می باشد.

اعتراض شخص ثالث اصلی در دادگاهی به عمل می آید که رای معترض عنه از آن دادگاه صادر شده باشد در فرض سوال با توجه به اینکه دادگاه تجدیدنظر صادر کننده رای بوده است بنابراین مرجع تقدیم دادخواست بدوی این دادگاه است از طرفی رای صادره مطابق با ماده ۳۶۷ از قانون آیین دادرسی مدنی در مقام رسیدگی به اعتراض ثالث با توجه به غیرقابل فرجام بودن عملاً قابلیت فرجامی را نخواهد داشت و قطعی محسوب می شود.

۲۵- در دعوایی که راجع به حق عبور از ملکی علیه چهل و پنج نفر از اهالی یک روستا اقامه می شود کدام مورد صحیح است؟

۱) دادخواست باید به تعداد خواندگان به اضافه یک نسخه تنظیم و به تمام خواندگان ابلاغ شود و مرجع صالح، شورای حل اختلاف محل وقوع ملک است.

۲) دادخواست باید به اعداد خواندگان به اضافه یک نسخه تنظیم و به تمام خواندگان ابلاغ شود و مفاد دادخواست در روزنامه رسمی منتشر شود و مرجع صالح، شورای حل اختلاف محل وقوع است.

۳) دادخواست باید به تعداد خواندگان به اضافه یک نسخه تنظیم و به تمام خواندگان ابلاغ شود و مرجع صالح، دادگاه عمومی محل وقوع ملک است.

۴) دادخواست فقط به دو نفر از خواندگان ابلاغ و مفاد دادخواست در روزنامه کثیرالانتشار منتشر می شود و مرجع صالح، دادگاه عمومی محل وقوع ملک است.

گزینه ۳ پاسخ می باشد.

با توجه به مفاد ماده ۹ از قانون شورای حل اختلاف این مرجع صلاحیتی در ورود به دعاوی غیر منقول ندارد از طرفی تعدد خواندگان ا سباب مبری شدن خواهان از انجام تشریفات مقرر در ماده ۶۰ از قانون آیین دادرسی مدنی نمی باشد بنابراین گزینه ۳ پاسخ سوال می باشد.

۲۶- دعوی خلع یدی به استناد سند مالکیت علیه شخصی اقامه می شود. خواننده دعوی در اولین جلسه دادرسی اعلام می کند که در ملک هیچ گونه ید و تصرفی ندارد. این پاسخ خواننده چه دفاعی محسوب می شود؟ دادگاه در صورت پذیرش درستی پاسخ خواننده، چه تصمیمی باید اتخاذ نماید؟

۱) ایراد - قرار ردّ دعوی

۲) انکار دلیل - حکم به بی حقی خواهان

۳) دفاع به معنی اخص - حکم به بی حقی خواهان

۴) تعرض به اصالت سند - رسیدگی به اصالت سند

گزینه ۱ پاسخ می باشد.

مطابق با بند ۴ از ماده ۸۴ چنانچه دعوا متوجه خواننده نباشد دادگاه مطابق با ماده ۸۹ از قانون آیین دادرسی مدنی قرار ردّ دعوا صادر می نماید.

۲۷ - شعبه بدوی دیوان عدالت اداری، رأی کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها را به علت وجود ایرادات مؤثر به مرجع صادر کننده رأی اعاده می نماید. نسبت به رأیی که این مرجع پس از رسیدگی صادر می کند مجدداً شکایت می شود و دیوان رأی را مغایر قانون تشخیص می دهد. کدام مورد، صحیح است؟

۱) پرونده بدون نقض رأی، به شعبه تجدیدنظر دیوان عدالت اداری برای رسیدگی ارسال می شود.

۲) شعبه دیوان رأی را نقض و پس از اخذ نظر مشاورین، پرونده را برای رسیدگی و صدور رأی به کمیسیون مربوطه اعاده می نماید.

۳) پرونده به هیئت عمومی دیوان عدالت اداری برای صدور رأی نهایی ارسال می شود.

۴) شعبه دیوان رأی را نقض و پس از اخذ نظر مشاورین، مبادرت به صدور رأی ماهوی می کند.

گزینه ۴ پاسخ می باشد.

مطابق با ماده ۱۰ و ۶۳ از قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲/۳/۲۵ پرونده به همان شعبه رسیدگی کننده بدوی ارجاع و شعبه مذکور چنانچه تصمیم و یا رأی را مغایر قانون و مقررات تشخیص دهد، مستند به قانون و مقررات مربوط، آن را نقض و پس از اخذ نظر مشاورین موضوع ماده (۷) همان قانون، مبادرت به صدور رأی ماهوی می نماید.

۲۸- دعوایی به خواسته ۲۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت خسارات وارده به خودروبی در دادگاه عمومی اقامه می شود. در خصوص اعتراض به بهای خواسته، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) چنانچه تا اولین جلسه دادرسی مطرح شود، پذیرفته می شود.
  - ۲) پذیرفته نمی شود.
  - ۳) چنانچه تا پایان اولین جلسه دادرسی مطرح شود، پذیرفته می شود.
  - ۴) پس از انجام کارشناسی، بررسی و حسب مورد پذیرفته می شود.
- گزینه ۲ پاسخ می باشد.
- مطابق با مفاد ماده ۶۳ در فرض اختلاف در بهای خواسته بین اصحاب دعوا اختلاف می بایست موثر در مراحل بعدی رسیدگی باشد در فرض سوال با توجه به تقویم خواسته این اختلاف تأثیری در رسیدگی در مراحل دادرسی ندارد و اعتراض به بهای خواسته قابل پذیرش نمی باشد.

۲۹- در خصوص تصمیم دادگاه در امور حسبی، علی القاعده کدام مورد صحیح است؟

- ۱) اگر تصمیم قابل تجدید نظر نباشد، مرجع اتخاذ کننده می تواند حتی رأساً آن را تغییر دهد.
  - ۲) اگر تصمیم قابل تجدید نظر نباشد، مرجع اتخاذ کننده تنها در صورت اعتراض ذی نفع می تواند آن را تغییر دهد.
  - ۳) در هیچ صورتی قابل تغییر نیست.
  - ۴) تنها مرجع تجدید نظر می تواند آن را تغییر دهد.
- گزینه ۱ پاسخ می باشد.
- مطابق با ماده ۴۰ قانون امور حسبی، «هرگاه دادگاه رأساً یا بر حسب تذکر به خطای تصمیم خود برخورد، در صورتی که آن تصمیم قابل پژوهش نباشد می تواند آن را تغییر دهد.» به عبارت دقیق تر در امور حسبی رسیدگی دوباره و تغییر تصمیم دادگاه نسبت به امری که نسبت به آن تصمیم گیری شده، چنانچه تصمیم قابل تجدید نظر نباشد امکان پذیر است و احکام صادره در این خصوص نه تنها از اعتبار امر قضاوت شده بی بهره هستند بلکه قاعده فراغ دادرسی نیز شامل آنها نمی شود و البته در این خصوص نیازی به درخواست ذی نفع نمی باشد.

۳۰- در دعوایی به درخواست خواهان، قرار تأمین خواسته صادر می شود، در خصوص حق تقدم خواهان نسبت به سایر بستانکاران با صدور قرار تأمین خواسته، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) از تاریخ ابلاغ قرار به خوانده، حق تقدم ایجاد می شود.
  - ۲) به شرط آنکه قرار تأمینی مقدم بر آن صادر نشده باشد، حق تقدم ایجاد نمی شود.
  - ۳) هیچ حق تقدمی ایجاد نمی شود.
  - ۴) از تاریخ صدور قرار، حق تقدم ایجاد می شود.
- گزینه ۳ پاسخ صحیح می باشد. (ممکن است در کلید اولیه به اشتباه گزینه ۱ اعلام شود)

طراح محترم این سوال اشاره ای به اجرای قرار تأمین خواسته ننموده اند علی القاعده در قرار تأمین خواسته مراحل و مقاطع متفاوتی متصور است در قالب صدور قرار، ابلاغ قرار، صدور برگ مبنی بر تأمین مال و اجرای قرار تأمین خواسته. به عبارت دقیق تر اجرای قرار تأمین خواسته مطابق با مفاد مواد ۵۶ و ۵۷ و ۱۴۸ قانون اجرای احکام مدنی ایجاد حق تقدم برای ذی نفع می نماید و می تواند از تضییع احتمالی خواسته جلوگیری کند. حق تقدم مزبور در ماده ۲۶۹ قانون قدیم آیین دادرسی مدنی تصریح شده بود. در قانون جدید آیین دادرسی مدنی نص مشابهی دیده نمی شود؛ لیکن ماده ۱۴۸ از قانون اجرای احکام مدنی مقرر می دارد: «در هر مورد که اجرائیه های متعدد به قسمت اجرا رسیده باشد دادورز (مأمور اجرا) باید حق تقدم هر یک از محکوم لهم را به ترتیب زیر رعایت نماید: ۱- اگر مال منقول یا غیرمنقول محکوم علیه نزد محکوم له رهن و یا وثیقه یا مورد معامله ی شرطی و امثال آن یا در توقیف تأمینی یا اجرائی باشد محکوم له نسبت به مال مزبور به میزان محکوم به بر سایر محکوم لهم حق تقدم خواهد داشت ...». با توجه به این نص، اجرای قرار تأمین خواسته و تأمین اموال خواننده موجب می شود که خواهان در استیفای طلبش از مال مورد تأمین،

بر سایر محکوم لهم (بستانکاران، خواهان ها) به میزان خواسته (محکوم به) تا حدی که بازداشت نموده حق تقدم پیدا کند بنابراین حق تقدم تنها برای شخصی به وجود می آید که مال پیش از سایرین به نفع او بازداشت شده است.

۳۱- هرگاه وکیل دادگستری یا زوجه او با دادرسی دادگاهی که پرونده به آن ارجاع شده، قرابت نسبی و یا سببی تا درجه معین قانونی داشته باشد، دادگاه و وکیل با چه تکلیفی مواجه هستند؟

- ۱) دادرسی باید قرار عدم استماع دعوی صادر کند، اما وکیل تکلیفی ندارد.
  - ۲) دادرسی مشمول موارد رد نیست، ولی وکیل از انجام وکالت ممنوع است.
  - ۳) دادرسی باید قرار امتناع از رسیدگی صادر کند و وکیل نیز از انجام وکالت ممنوع است.
  - ۴) دادرسی مشمول موارد رد و مکلف به صدور قرار امتناع از رسیدگی است.
- گزینه ۲ پاسخ می باشد.

در خصوص سوال فوق نیاز به مذاقه در ماده ۹۱ از قانون آیین دادرسی مدنی و ماده ۱۲ لایحه قانونی استقلال کانون وکلای موصوب ۱۳۳۳ می باشد از طرفی در ماده ۹۱ قانون آیین دادرسی مدنی این موضوع از جهات رد دادرسی قرار داده نشده است و از طرفی ماده ۱۲ از لایحه قانونی استقلال کانون وکلای مقرر داشته است در صورتی که وکیل دادگستری یا زوجه او با دادرسی یا دادرسان یا دادیار یا بازپرس قرابت سببی تا درجه سوم از طبقه دوم داشته باشد، مستقیماً یا با واسطه از قبول وکالت در آن دادگاه یا نزد آن دادستان یا دادیار یا بازپرس ممنوع است.

۳۲- دستور موقتی از دادگاه نخستین، در دعوی الزام به تنظیم سند رسمی ملکی صادر و اجرا می شود. در خصوص شکایت نسبت به دستور موقت، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) مستقلاً قابل تجدید نظر نیست و قابل فرجام نیز نمی باشد .
  - ۲) مستقلاً قابل تجدید نظر است، اما قابل فرجام نیست.
  - ۳) چون در دعوی مزبور، پذیرش درخواست دستور موقت و صدور آن خلاف قانون است، طرح شکایت پیش نمی آید.
  - ۴) فقط چنانچه رئیس حوزه قضایی آن را تأیید کرده باشد، قابل تجدید نظر و فرجام نیست.
- گزینه ۱ پاسخ می باشد

مطابق با ماده ۲۲۵ از قانون آیین دادرسی مدنی قبول یا رد درخواست دستور موقت مستقلاً قابل اعتراض و تجدیدنظر و فرجام نیست و در هر حال رد یا قبول درخواست دستور موقت قابل رسیدگی فرجامی نیست .

۳۳- چنانچه تجدید نظر خواهان دو نفر یا بیشتر باشند و به طور تضامنی محکوم شده باشند، در خصوص پرداخت هزینه دادرسی مرحله تجدید نظر، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) فقط اگر محکومیت ناشی از عدم پرداخت وجه چک باشد، پرداخت یک هزینه کامل دادرسی تجدید نظر توسط یکی از تجدید نظر خواهان کافی است.
  - ۲) چنانچه محکومیت ناشی از مسئولیت مدنی کارفرما به سبب تقصیر کارگر باشد ، پرداخت هزینه کامل دادرسی تجدید نظر خواهی توسط یکی از تجدید نظر خواهان ، از دیگران سلب تکلیف نمی کند.
  - ۳) پرداخت هزینه کامل دادرسی مرحله تجدید نظر توسط هر یک از تجدید نظر خواهان، دیگران را از پرداخت هزینه دادرسی معاف می کند.
  - ۴) پرداخت هزینه کامل دادرسی مرحله تجدید نظر توسط هر یک از تجدید نظر خواهان، دیگران را از پرداخت هزینه دادرسی معاف نمی کند .
- گزینه ۳ مرجح و پاسخ احتمالی در کلید اولیه است.(گزینه ۴ نیز می تواند پاسخ باشد)

به نظر می رسد این سوال از رای وحدت رویه بسیار قدیمی شماره ۴۵ - ۱۳۴۵/۲/۲۸ دیوان عالی کشور طرح گردیده است لیکن با ذکر این نکته که این رای وحدت رویه در زمان حکومت قانون قدیم آیین دادرسی مدنی بوده است و بهتر بود منبع سوال قرار نمی گرفت اساساً فرض سوال دارای ابهام است و طراح محترم می بایست روشن می نمود که آیا فرض سوال ایشان مربوط تجدیدنظر خواهی توامان محکوم علیهم هاست یا در فرضی است که هر کدام از محکوم علیهم ها بطور مستقل تجدیدنظر خواهی نموده اند در فرض اول گزینه ۳ پاسخ می باشد و در فرض دوم گزینه ۴ ترجیح دارد.

رای وحدت رویه شماره ۴۵ - ۱۳۴۵/۲/۲۸ دیوان عالی کشور

چون به موجب ماده (۶۸۳) قانون آیین دادرسی مدنی هزینه دادخواست به نسبت بهای محکوم به مورد شکایت وصول می گردد. در موردی که دو یا چند تن متضامناً به پرداخت مبلغی محکوم گردند و تمام یا بعضی از آنها ضمن یک دادخواست یا دادخواستهای متعدد شکایت نماید پرداخت هزینه دادرسی از طرف یکی از آنها موجب سلب تکلیف پرداخت هزینه مزبور از سایرین خواهد بود. بنابراین رأی شعبه دهم مورد تأیید است. این رأی به موجب ماده واحده قانون وحدت رویه قضایی مصوب تیرماه ۱۳۲۸ در مورد مشابه لازم الاتباع است.

۳۴- دعوایی به خواسته یک میلیارد ریال اقامه می شود و خواهان در هیچ جلسه ای شرکت نکرده و هیچ لایحه ای تقدیم نمی کند. خوانده به موجب حکم غیابی، محکوم به پرداخت هفتصد میلیون ریال می شود و خوانده نسبت به این حکم واخواهی می کند. در خصوص آن بخش از خواسته که به نفع خواهان حکم صادر نشده است، کدام مورد صحیح است؟

۱) خواهان می تواند از دادگاه رسیدگی کننده به واخواهی، درخواست تصحیح حکم نماید.

۲) خواهان می تواند تجدیدنظرخواهی کند.

۳) خواهان می تواند با تقدیم دادخواست از دادگاه رسیدگی کننده به واخواهی، درخواست رسیدگی و صدور حکم نماید.

۴) خواهان می تواند بدون تقدیم دادخواست از دادگاه رسیدگی کننده به واخواهی، درخواست رسیدگی و صدور حکم نماید

گزینه ۱ مرجح و پاسخ احتمالی کلید اولیه است. (گزینه ۲ و ۴ نیز می تواند پاسخ باشد)

با توجه به ظاهر سوال گویا در خصوص سیصد میلیون ریال حکمی صادر نشده است در این فرض با توجه به ماده ۳۰۹ از قانون آیین دادرسی مدنی چنانچه موضوع را اشتباه در محاسبه و سهو قلم بدانیم با عنایت به عدم تجدیدنظرخواهی از رأی تصحیح رأی در صلاحیت دادگاه بدوی است البته در فرض دیگری نیز چنانچه دادگاه بدوی ماهیتاً معتقد به استحقاق خواهان صرفاً نسبت به هفتصد میلیون ریال داشته باشد در این خصوص چاره ای جز تقدیم دادخواست تجدیدنظرخواهی در مهلت مقرر باقی نمی ماند (گزینه ۲) البته می توان قایل به این نظر نیز بود که با توجه موضوع اخیر الذکر دادگاه در صورت اعتقاد به بی حقی در هر حال می بایست نسبت به مازاد هفتصد میلیون ریال حکم به بی حقی خواهان صادر می نموده است که با توجه به عدم صدور حکم در این خصوص خواهان می تواند درخواست رسیدگی و صدور حکم نسبت به این قسمت را بنماید (گزینه ۴).

۳۵- چنانچه نسبت به سند عادی انکار و یا تردید شود، در خصوص رسیدگی دادگاه به اصالت سند کدام مورد صحیح است؟

۱) کافی است که ابراز کننده سند، آن را استرداد نکند تا دادگاه مکلف به رسیدگی به اصالت سند باشد.

۲) کافی است که سند مؤثر در دعوی باشد تا دادگاه به اصالت آن رسیدگی کند.

۳) در صورتی دادگاه به اصالت سند باید رسیدگی کند که ابراز کننده سند آن را استرداد نکند و سند مؤثر در دعوی بوده و موضوع سند نیز وجه نقد باشد.

۴) در صورتی که ابراز کننده، سند را استرداد نکند و سند مؤثر در دعوی باشد، دادگاه به اصالت سند رسیدگی می کند.

گزینه ۴ پاسخ می باشد.

ماده ۲۱۸ — در مقابل تردید یا انکار، هرگاه ارائه کننده سند، سند خود را استرداد نماید، دادگاه به اسناد و دلایل دیگر رجوع می کند. استرداد سند دلیل بر بطلان آن نخواهد بود، چنانچه صاحب سند، سند خود را استرداد نکرد و سند مؤثر در دعوا باشد، دادگاه مکلف است به اعتبار آن سند رسیدگی نماید.

۳۶- محکوم له رأی داور، درخواست اجرای رأی داور می کند. اجرائیه صادر و عملیات اجرایی آغاز می شود. چنانچه محکوم علیه رأی داور، درخواست صدور حکم بطلان رأی داور نماید و دادگاه نخستین حکم بطلان رأی داور صادر کند و این حکم قابل تجدید نظر باشد، کدام مورد صحیح است؟

۱) اجرای رأی داور تا رسیدگی به اصل دعوی و قطعی شدن حکم به بطلان رأی داور، متوقف می ماند.

۲) با توجه به غیر قطعی بودن حکم دادگاه نخستین، اجرای رأی داور ادامه دارد.

۳) فقط در صورتی که رأی داور در دعوی مالی صادر شده باشد، اجرای رأی داور تا رسیدگی به اصل دعوی و قطعی شدن حکم به بطلان رأی داور، متوقف می ماند

۴) فقط در صورتی که رأی داور در دعوی غیرمالی صادر شده باشد، اجرای رأی داور تا رسیدگی به اصل دعوی و قطعی شدن حکم به بطلان رأی داور، متوقف می ماند.

گزینه ۱ مرجح و پاسخ احتمالی در کلید اولیه است. (گزینه ۲ نیز می تواند پاسخ باشد)

ظاهر سوال و گزینه های آن ظهور در طرح سوال از ماده ۴۹۰ قانون آیین دادرسی مدنی دارد زیرا در قسمت اخیر گزینه ۱ بیان شده است که اجرای رای متوقف می ماند به عبارتی از این گزینه می توان نتیجه گرفت که دادگاه بدوی قبلاً قرار توقف منع اجرا را صادر نموده است هر چند بهتر بود این موضوع در صورت سوال تصریح می گردید. چنانچه از این موضوع صرف نظر نماییم و هر کدام از گزینه ها را به طور منفک مورد بررسی و مذاقه قرار دهیم انتخاب گزینه ۲ نیز خالی از وجه نخواهد بود.

ماده ۴۹۰ - در مورد ماده فوق هریک از طرفین می تواند ظرف بیست روز بعد از ابلاغ رای داور از دادگاهی که دعوا را ارجاع به داوری کرده یا دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد، حکم به بطلان رای داور را بخواهد در این صورت دادگاه مکلف است به درخواست رسیدگی کرده، هرگاه رای از موارد مذکور در ماده فوق باشد حکم به بطلان آن دهد و تا رسیدگی به اصل دعوا و قطع شدن حکم به بطلان، رای داور متوقف می ماند.

ماده ۴۹۳ - اعتراض به رای داور مانع اجرای آن نیست، مگر آنکه دلایل اعتراض قوی باشد. در این صورت دادگاه قرار «توقف منع اجرای» آن را تا پایان رسیدگی به اعتراض و صدور حکم قطعی صادر می نماید و در صورت اقتضاء تامین مناسب نیز از معترض اخذ خواهد شد.

۳۷- در دعوایی که راجع به اصل نکاح بین خانم «الف» و آقای «ب» مطرح می شود، دادگاه تجدید نظر حکم به بی حقی خواهان صادر می کند. چنانچه خانم «الف» همان دعوی را دوباره علیه آقای «ب» مطرح کند و در دادگاه تجدید نظر بدون آنکه صورت اختلاف تغییر نموده باشد، حکم علیه خوانده صادر شود و محکوم علیه رأی دوم به علت مغایرت دو حکم فرجام خواهی نماید، کدام مورد صحیح است؟

۱) بی اعتباری حکم مؤخر به درخواست ذی نفع اعلام می شود، اما حکم اول در حال به اعتبار خود باقی می ماند.

۲) دیوان عالی کشور هر دو حکم را بررسی و فقط می تواند حکم فرجام خواسته را نقض نماید.

۳) بی اعتباری حکم مؤخر به درخواست ذی نفع اعلام می شود، اما نقض حکم اول مستلزم تصمیم هیئت عمومی دیوان عالی کشور است.

۴) بی اعتباری حکم مؤخر به درخواست ذی نفع اعلام می شود و رأی اول نیز در صورت مخالفت با قانون نقض خواهد شد.

گزینه ۴ پاسخ می باشد.

ماده ۳۷۶ - چنانچه در موضوع یک دعوا آرای مغایری صادر شده باشد بدون اینکه طرفین و یا صورت اختلاف تغییر نماید و یا به سبب تجدیدنظر یا اعاده دادرسی رای دادگاه نقض شود، رای موخر بی اعتبار بوده و به درخواست ذی نفع بی اعتباری آن اعلام می گردد. همچنین رای اول در صورت مخالفت با قانون نقض خواهد شد، اعم از اینکه آرای یادشده از یک دادگاه و یا دادگاههای متعدد صادر شده باشند.

۳۸ - خواهان به خواسته ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نفقه علیه خوانده در شورای حل اختلاف اقامه دعوی می کند. خوانده متقابلاً دعوایی به

خواسته الزام به تمکین در همان مرجع مطرح می نماید. در خصوص رسیدگی شورا، کدام مورد صحیح است؟

۱) شورای حل اختلاف مبادرت به صدور قرار اناطه تا تعیین تکلیف دعوی تمکین می کند.

۲) شورای حل اختلاف به دعوی نفقه رسیدگی می کند و دعوی تمکین را به مرجع صالح می فرستد.

۳) شورای حل اختلاف باید هر دو دعوی را به مرجع صالح بفرستد.

۴) شورای حل اختلاف با توجه به ارتباط کامل، به هر دو دعوی رسیدگی می کند.

گزینه ۳ پاسخ می باشد.

ماده ۲۱ از قانون شوراها حل اختلاف (مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰ مجلس شورای اسلامی) در مواردی که دعوی طاری یا مرتبط با دعوی اصلی از صلاحیت ذاتی شورا خارج باشد، رسیدگی به هر دو دعوی در مرجع قضائی صالح به عمل می آید

۳۹- دعوایی به خواسته خلع ید از ملکی که یک میلیارد ریال تقویم گردید، اقامه می شود. وکیل خواهان پیش از تمام شدن دادرسی،

درخواست استرداد دعوی می کند. در خصوص پذیرش استرداد دعوی، کدام مورد صحیح است؟

۱) فقط در صورتی پذیرفته می شود که وکالت در استرداد دعوی در وکالتنامه تصریح شده و استرداد پیش از ختم مذاکرات، مطرح شده و یا اگر بعد از ختم مذاکرات است، خوانده راضی باشد.

۲) فقط در صورتی پذیرفته می شود که وکالت در استرداد دعوی در وکالتنامه تصریح شده و استرداد پیش از ختم مذاکرات مطرح شده و یا اگر بعد از ختم مذاکرات است، خوانده راضی باشد و خواهان از دعوی خود به کلی صرف نظر کند.

۳) فقط در صورتی پذیرفته می شود که استرداد، پیش از ختم مذاکرات مطرح شده و یا اگر بعد از ختم مذاکرات است، خوانده راضی باشد.

۴) فقط در صورتی پذیرفته می شود. که استرداد پیش از ختم مذاکرات مطرح شده و یا اگر بعد از ختم مذاکرات است، خواننده راضی باشد و خواهان از دعوی خود به کلی صرف نظر نماید.

گزینه ۱ پاسخ می باشد.

مطابق با ماده ۱۰۷ از قانون آیین دادرسی مدنی استرداد دعوا قبل از ختم مذاکرات امکان پذیر است و پس از ختم مذاکرات اصحاب دعوا تا اعلام ختم دادرسی در موردی ممکن است که یا خواننده راضی باشد و یا خواهان از دعوی خود به کلی صرف نظر کند. البته وفق بند ۹ از ماده ۳۵ قانون آیین دادرسی مدنی وکیل در صورتی می تواند اقدام به استرداد دادخواست یا دعوا نماید که این حق در وکالت نامه وی تصریح شده باشد.

۴۰- حکم محکومیت شخص «ب» به تحویل یک تخته فرش «الف» صادر و قطعی می شود. محکوم علیه برابر مقررات، از این حکم اعاده دادرسی می کند. چنانچه شخص «ج» تخته فرش مزبور را متعلق به خود بداند، چه اقدامی را باید معمول دارد؟

۱) فقط می تواند نسبت به حکم مزبور فرجام خواهی کند.

۲) به عنوان ثالث، وارد دعوی اعاده دادرسی می شود.

۳) تا قبل از تعیین تکلیف اعاده دادرسی، هیچ گونه اقدامی نمی تواند انجام دهد.

۴) فقط می تواند نسبت به حکم محکومیت «ب» «اعتراض ثالث نماید».

گزینه ۴ مرجح است. (ممکن است در کلید اولیه به اشتباه گزینه ۳ اعلام شود که این گزینه در فرض صدور قرار قبول اعاده دادرسی پاسخ است) این سوال دارای دو فرض است و سوالات متعددی را می توان نسبت به آن بیان داشت از جمله:

۱. آیا صرف درخواست اعاده دادرسی مانع از اعتراض ثالث است؟ به نظر می رسد که چون رای قطعی به صرف تقدیم درخواست اعاده دادرسی دادگاه وارد رسیدگی ماهوی در خصوص جهت اعاده دادرسی مطرح شده نمی گردد بنابراین هنوز با پرونده ای مختومه و دارای رای قطعی روبرو هستیم که قابل اعتراض ثالث است.

۲. با درخواست اعاده دادرسی و صدور قرار قبول اعاده دادرسی تکلیف شخص ثالث چیست؟ در این خصوص به نظر می رسد با توجه به رسیدگی ماهیتی و امکان نقض حکم و اینکه عملاً حکم قطعی در حال بازبینی مجدد است و ممکن است رای نقض شود مطابق با مفاد ماده ۴۴۱ از قانون آیین دادرسی مدنی که مقرر داشته است در اعاده دادرسی غیر از طرفین دعوا شخص دیگری به هیچ عنوان نمی تواند داخل در دعوا شود بنابراین شخص ثالث چاره ای ندارد جز آنکه صبر نماید تا تکلیف اعاده دادرسی مشخص شود.

حقوق تجارت

۴۱- تا جری اختیار قائم مقام خود را محدود به فروش کالا کرده، وی را از خرید کالا منع می کند. قائم مقام تجاری بدون توجه به این ممنوعیت، اقدام به خرید کالا می کند. در کدام صورت، تاجر می تواند به بی اعتباری چنین معامله ای استناد کند؟

۱) طرف معاله، از محدودیت اختیارات قائم مقام آگاه باشد.

۲) نیم تواند، مگر اینکه محدودیت در اختیارات به صورت کتبی باشد.

۳) در هر حال می تواند.

۴) به هیچ عنوان نمی تواند

گزینه ۱ صحیح می باشد.

نکته ۱: قائم مقام تجاری کسی است که رئیس تجارتخانه او را برای انجام کلیه امور مربوطه به تجارتخانه یا یکی از شعب آن نایب خود قرار داده و امضای او برای تجارتخانه الزام آوراست.

نکته ۲: طبق ماده ۳۹۶ قانون تجارت تحدید اختیارات قائم مقام تجاری در مقابل اشخاصی که از آن اطلاع نداشته اند، معتبر نیست.

نکته ۳: منظور از اطلاع، اطلاع حقیقی و واقعی نیست بلکه صرف اعلان آگهی در روزنامه کفایت می کند.

نکته ۴: هر چند که رئیس تجارتخانه در برابر اشخاص غیر مطلع نمی تواند به محدودیت اختیارات قائم مقام تجاری استناد کند، لیکن به معنای عدم مسئولیت مدنی و کیفری قائم مقام نیست.

۴۲- انجام کدام یک از اقدامات زیر، برای شرکت های سهامی خاص مجاز است؟

- (۱) عرضه سهام خود برای فروش در بورس اوراق بهادار.
  - (۲) عرضه سهام خود برا پذیره نویسی
  - (۳) مبادرت به انتشار آگهی و اطلاعیه و یا هر نوع اقدام تبلیغاتی برای فروش سهام خود
  - (۴) در افزایش سرمایه، تأدیه مبلغ اسمی سهام به صورت غیر نقد
- گزینه ۴ صحیح می باشد .
- نکته ۱: شرکت سهامی به دو نوع تقسیم می شو: شرکت هایی که مؤسسين آنها قسمتی از سرمایه شرکت را از طریق فروش سهام به مردم تأمین می کنند. این گونه شرکت ها شرکت سهامی عام نامیده می شوند.
- شرکت هایی که تمام سرمایه آنها در موقع تأسیس منحصرأ توسط مؤسسين تأمین گردیده است. این گونه شرکت ها شرکت سهامی خاص نامیده می شوند.

- نکته ۲: در شرکت سهامی از آنجا که سرمایه توسط مؤسسين تأمین می شود نه فروش سهام به مردم ، پذیره نویسی صورت نمی گیرد.
- نکته ۳: پرداخت مبلغ اسمی سهام جدید به تجویز ماده ۱۵۷ ل. ا. ق. ت یکی از طرق افزایش سرمایه است .
- نکته ۳: به استناد تبصره ماده ۱۵۸ ل. ا. ق. ت فقط در شرکت سهامی خاص تأدیه مبلغ اسمی سهام جدید به غیر نقد نیز مجاز است.

۴۳- کدام یک از احکام زیر، ویژه چک است و به برات و سفته تسری پیدا نمی کند؟

- (۱) مسئولیت تضامنی ضامن فقط با شخصی که از او ضمانت کرده است .
  - (۲) مسئولیت تضامنی اصیل و نماینده در مقابل دارنده، در صورت صدور سند به نمایندگی
  - (۳) مسئولیت تضامنی صادر کننده و ظهر نویس در مقابل دارنده
  - (۴) حق اقامه دعوا در صورت ظهرنویسی برای وصل سند به نمایندگی
- گزینه ۲ صحیح می باشد .
- نکته ۱: در ماده ۴۷ ق. ت در برات ظهرنویسی به عنوان وکالت (نمایندگی) تصریح شده است که در این صورت دارنده حق وصول و حق اعتراض و اقامه دعوا برای وصول خواهد داشت.
- نکته ۲: مستفاد از قسمت اخیر ماده ۲۴۷ ق. ت ضامن تنها با کسی که از او ضمانت کرده است، در مقابل دارنده مسئولیت تضامنی دارد .
- نکته ۳: ظهرنویس با متعهد و کلیه ظهرنویسان دیگر دارای مسئولیت تضامنی است .
- نکته ۴: همچنین طبق ماده ۳۱۴ همان قانون مقررات مربوط به ضمانت صادرکننده و ظهرنویس ها و اعتراض و اقامه دعوی ضمان و مفقود شدن راجع به بروات شامل چک نیز خواهد بود.
- نکته ۵: در ماده ۱۹ قانون صدور چک آمده است در صورتی که چک به وکالت و نمایندگی از طرف صاحب حساب صادر شده باشد، صادرکننده چک و صاحب حساب متضامناً مسئول پرداخت وجه آن می باشند .

۴۴- برابر قسمت دوم ماده ۹۴ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت : «... با هیچ اکثریتی نمی توان بر تعهدات صاحبان سهام افزود.»

کدام یک از تصمیمات زیر، می تواند از مصادیق این حکم تلقی شود؟

- (۱) استقراض از بانک ها برای شرکت
- (۲) تغییر اقامتگاه شرکت

۳) تبدیل شرکت به شرکت تضامنی با اکثریت قانونی در مجمع عمومی فوق العاده
۴) افزایش سرمایه از طریق فروش سهام جدید
گزینه ۳ صحیح می باشد .

نکته ۱: مقصود سوال تعیین گزینه ای است که به موجب آن بر تعهدات صاحبان سهام افزوده گردد .

نکته ۲: تغییر تابعیت، افزایش سرمایه از طریق صدور سهام جدید و استقراض از بانک از مصدایق افزایش تعهدات نیست.

نکته ۳: تبدیل شرکت سهامی که به موجب آن سهامداران برابر مبلغ اسمی مسئولیت دارند به شرکت تضامنی که سهامداران متضامناً مسئول پرداخت می باشند از مصدایق افزایش تعهدات است .

۴۵- در صورتی که قبولی برات مشروط نوشته شود، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) براتقبول شده تلقی می شود و برات گیر در هر صورت مسئول پرداخت بوجه برات خواهد بود.
  - ۲) برات نکول شده تلقی می شود، ولی قبول کننده در حدود شرطی که نوشته، مسئول پرداخت وجه برات است .
  - ۳) برات مطلقاً نکول شده محسوب می شود .
  - ۴) برات قبول شده محسوب و شرط باطل تلقی می شود.
- گزینه ۲ صحیح می باشد .

نکته ۱: به تصریح ماده 233 ق . ت اگر قبولی مشروط به شرط نوشته شد برات نکول شده محسوب می شود.

نکته ۲: معهداً قبول کننده به شرط در حدود شرطی که نوشته مسئول پرداخت وجه برات است .

۴۶- کدام مورد، مصادیق ورشکستگی به تقلب تاجر نیست؟

- ۱) دارایی خود را مخفی کرده باشد .
  - ۲) دفاتر خود را مفقود کرده باشد.
  - ۳) به طریق مواضعه و معاملات صوری، دارایی خود را از میان برده باشد.
  - ۴) اگر دفاتر او ناقص یا بی ترتیب باشد.
- گزینه ۴ صحیح می باشد .

نکته ۱: برابر ماده ۵۴۹ ق . ت هر تاجر ورشکسته که دفاتر خود را مفقود نموده یا قسمتی از دارائی خود را مخفی کرده و یا به طریق مواضعه و معاملات صوری از میان برده ورشکسته به تقلب اعلام و مطابق قانون جزا مجازات می شود

نکته ۲: هم چنین هر تاجر ورشکسته که خود را به وسیله اسناد یا به وسیله صورت دارائی و قروض بطور تقلب به میزانی که درحقیقت مدیون نمی باشد مدیون قلمداد نموده است مشمول حکم فوق است .

۴۷- کدام مورد، از شرایط اعتبار قرارداد ارفاقی نیست؟

- ۱) عدم محکومیت تاجر به عنوان ورشکسته به تقلب
  - ۲) تصدیق قرارداد ارفاقی توسط دادگاه
  - ۳) انعقاد قرارداد توسط نصف به علاوه یک طلبکارانی که حداقل سه چهارم از کلیه مطالباتی را که تشخیص و تصدیق شده یا موقتاً قبول شده، دارا هستند.
  - ۴) تصویب قرارداد ارفاقی توسط مدیر تصفیه و عضو ناظر
- گزینه ۴ صحیح می باشد .

نکته ۱: ترتیب و شرایط انعقاد قرارداد ارفاقی در مواد ۴۸۰ الی ۴۸۸ قانون تجارت بیان شده است .

نکته ۲: ماده ۴۸۰: قرارداد ارفاقی وقتی منعقد می شود که لاقل نصف به علاوه یک نفر از طلبکارها با داشتن لاقل سه ربع از کلیه مطالباتی که مطابق مقررات تشخیص و تصدیق شده یا موقتاً قبول گشته است در آن قرارداد شرکت نموده باشند والا بلااثر خواهد بود.

نکته ۳: ماده ۴۸۳ اشعارداشته است اگر تاجر بعنوان ورشکسته به تقلب محکوم شده باشد قرارداد ارفاقی منعقد نمی شود.

نکته ۴: ماده ۴۸۶ نیز بیان داشته است قرارداد ارفاقی باید به تصدیق محکمه برسد

۴۸- کدام مورد در خصوص معاملات تاجر پس از تاریخ توقف، صحیح نیست؟

(۱) اصل بر صحت معاملات است و فقط معاملاتی نظیر صلح محاباتی، هبه و هرگونه نقل و انتقال، باطل است.

(۲) در صورتی که ورشکستگی تاجر، نتیجه ارتکاب جرم ورشکستگی به تقلب باشد، تمامی معاملات نسبت به هر کس حتی خود تاجر، باطل است.

(۳) این گونه معاملات، مطلقاً باطل هستند.

(۴) معاملات صورتی و یا مسبوق به تبانی ورشکسته، چه قبل و چه بعد از تاریخ توقف، باطل هستند.

گزینه ۳ ارجح می باشد

نکته ۱: در ماده ۵۵۷ ق. ت آمده است: کلیه قرارداتی که پس از تاریخ توقف تاجر منعقد شده باشد نسبت به هر کس حتی خود تاجر ورشکسته محکوم به بطلان است.

نکته ۲: همچنین بنابر ماده ۴۲۳ و بندهای آن هرگاه تاجر بعد از توقف معاملات ذیل را بنماید باطل و بلااثر خواهد بود: هر صلح محاباتی یا هبه و بطور کلی هر نقل و انتقال بلاعوض اعم از این که راجع به منقول یا غیرمنقول باشد، تادیه هرقرض اعم از حال یا موجب به و سیله که بعمل آمده باشد، هر معامله که مالی از اموال منقول یا غیر منقول تاجر را مقید نماید و به ضرر طلبکاران تمام شود.

نکته ۴: اگر در محکمه ثابت شود معامله بطور صوری و مسبوق به تبانی بوده است به خودی خود باطل است.

نکته ۵: گزینه ۱ نیز دارای ابهام است چرا که عبارت (فقط معاملاتی نیز صلح و...) و با منحصر کردن آن به اینگونه معاملات سایر بندهای ماده ۴۲۳ علی الخصوص بند ۳ را حذف نموده است.

۴۹- در حقوق ایران، کدام مورد در خصوص تاریخ توقف، صحیح نیست؟

(۱) اگر قابل تعیین نباشد، تاریخ صدور حکم ورشکستگی، تاریخ توقف محسوب می شود.

(۲) نمی تواند بیشتر از دو سال قبل از تاریخ صدور حکم ورشکستگی تعیین شود.

(۳) محدودیتی در تعیین آن وجود ندارد و ممکن است برای سال ها قبل از تاریخ صدور حکم ورشکستگی تعیین شود.

(۴) عدم محدودیت زمانی در تعیین آن می تواند معاملات متعددی را با بطلان مواجه سازد.

گزینه ۲ صحیح می باشد.

نکته: برابر ماده ۴۱۶ قانون تجارت محکمه باید در حکم خود تاریخ توقف تاجر را معین نماید.

نکته ۲: اگر در حکم معین نشد تاریخ حکم تاریخ توقف محسوب میشود.

۵۰- در خصوص اشخاصی که در نتیجه ورشکستگی تاجر بعد از قرارداد ارفاقی طلبکار می شوند، از حیث دسترسی به اموال و دارایی های تاجر، کدام مورد صحیح است؟

(۱) نسبت به طلبکاران قبل از قرارداد ارفاقی که این قرارداد را امضا نکرده اند، ارجحیت دارند.

(۲) طلب این گروه از طلبکاران، پس از تأدیه تمامی مطالبات طلبکاران قبل از قرارداد ارفاقی، تأدیه می شود، اعم از اینکه قرارداد ارفاقی را امضا کرده یا نکرده باشند.

(۳) نسبت به طلبکاران قبل از قرارداد ارفاقی که این قرارداد را امضا کرده اند، ارجحیت دارند.

(۴) نسبت به طلبکاران قبل از قرارداد ارفاقی که این قرارداد را امضا نکرده اند، ارجحیت ندارند.

گزینه ۱ صحیح می باشد .

نکته ۱: چنانچه تاجر پس از قرارداد ارفاقی مجدد ورشکسته شود اصطلاحاً ورشکستگی ثانی نام داد که در ماده ۵۰۳ ق. ت به آن اشاره شده است و آن را تابع مقررات مواد قبل دانسته است .

نکته ۲: در ماده ۵۰۱ بیان شده است داریائی تاجر بین طلبکاران ارفاقی و اشخاصی که بعد از قرارداد ارفاقی طلبکار شده اند به غرماً تقسیم می شود.

نکته ۳: مستفاد از ماده ۴۸۹ ق. ت همین که قرارداد ارفاقی تصدیق شد، نسبت به طلبکارهایی که در اکثریت بوده اند یا در ظرف ده روز از تاریخ تصدیق آن را امضاء نموده اند قطعی خواهد بود ولی طلبکارهایی که جزو اکثریت نبوده و قرارداد را هم امضاء نکرده اند می توانند سهم خود را موافق آنچه از داریائی تاجر به طلب کارها می رسد دریافت نمایند لیکن حق ندارند در آتیه از داریائی تاجر ورشکسته بقیه طلب خود را مطالبه کنند مگر پس از تادیه تمام طلب کسانی که در قرارداد ارفاقی شرکت داشته یا آن را در ظرف ده روز مزبور امضاء نموده اند.

نکته ۴: لذا پس از قرارداد ورشکستگی ثانوی تاجر، کسانی که قرارداد ارفاقی را امضا ننموده اند ارجحیت بر طلبکاران بعد از قرارداد ارفاقی ندارند.

۵۱- در صورتی که به حکم دادگاه، مصوبه هیئت مدیره شرکت سهامی ابطال شود، کدام مورد در خصوص مدیران مسئول بطلان، صحیح است؟

(۱) به همراه شرکت، متضامناً مسئول خسارات وارده هستند.

(۲) منفرداً و مشترکاً مسئول خسارات وارده بر اساس تشخیص دادگاه هستند.

(۳) متضامناً مسئول خسارات وارده هستند.

(۴) صلاحیت خود را برای ادامه مدیریت از دست می دهند.

گزینه ۳ صحیح می باشد .

نکته ۱: در صورت صدور حکم قطعی بر بطلان شرکت یا عملیات یا تصمیمات شرکت کسانی که مسئول بطلان هستند متامناً مسئول خسارات خواهند بود .

۵۲- در کدام یک از شرکت های زیر، عدم دعوت از مجامع عمومی و شرکا از طریق روزنامه، موجب بی اعتباری تصمیمات است؟

(۱) با مسئولیت محدود، سهامی و تعاونی سهامی عام

(۲) تضامنی، نسبی، سهامی و تعاونی سهامی عام

(۳) سهامی و با مسئولیت محدود و نسبی

(۴) سهامی

گزینه ۴ صحیح می باشد.

نکته ۱: در هیچ یک از مواد مربوط به شرکت های نسبی، تضامنی، با مسئولیت محدود اشاره ای به لزوم دعوت مجمع عمومی و یا شرکا از طریق درج آگهی اشاره ای نشده است.

نکته ۲: با توجه به سکوت قانون تجارت ظاهراً لزومی به دعوت از طریق درج آگهی نیست لیکن در رویه عملی دعوت از طریق روزنامه به عمل می آید .

۵۳- در خصوص تاجر ورشکسته ای که ظرف ۳ روز از تاریخ توقف، مراتب را به دادگاه اعلام نکرده باشد، کدام مورد صحیح است؟

(۱) ممکن است توسط دادگاه، به ورشکستگی به تقصیر محکوم شود.

(۲) ممکن است از طرف دادگاه، به ورشکستگی به تقلب محکوم شود.

(۳) باید از سوی دادگاه، به ورشکستگی به تقلب محکوم شود.

(۴) باید از سوی دادگاه، محکوم به ورشکستگی به تقصیر شود.

گزینه ۱ صحیح می باشد .

نکته ۱: برابر ماده ۴۱۳ ق. ت تاجر باید در ظرف ۳ روز از تاریخ وقفه که در تادیبه قروض یا سایر تعهدات نقدی او حاصل شده است توقف خود را به دفتر محکمه بدایت محل اقامت خود اظهار نموده صورت حساب دارائی و کلیه دفاتر تجارتي خود را به دفتر محکمه مزبور تسلیم نماید.

نکته ۲: در صورتی که تاجر به ماده فوق عمل نکند به استناد ماده ۵۴۲ ق. ت ممکن است ورشکسته به تقصیر اعلان شود .

۵۴- کدام مورد در خصوص معامله تاجر با غیر تاجر، صحیح است؟

(۱) برای تاجر در هر حال، تجاری است.

(۲) برای تاجر، اگر برای امور تجاری او باشد، تجاری است.

(۳) در هر حال ، تجاری است.

(۴) به هیچ عنوان تجاری نیست.

گزینه ۲ صحیح می باشد .

نکته ۱: قانونگذار در ماده ۳ ق. ت اعمال تجاری تبعی را در ۴ بند تبیین نموده است.

نکته ۳: طبق بند ۲ ماده ۳ کلیه معاملاتی که تاجر یا غیر تاجر برای حوائج تجارتي خود می نماید.

۵۵- در خصوص مؤسسه غیر تجاری، کدام مورد صحیح است؟

(۱) نوعی شرکت مدنی است که برای کسب منفعت تأسیس می شود.

(۲) به هیچ عنوان برای کسب منفعت تشکیل نمی شود.

(۳) تشکیلاتی است که برای امور انتفاعی یا غیر انتفاعی تأسیس می شود.

(۴) فاقد شخصیت حقوقی بوده و ممکن است برای اهداف انتفاعی یا غیر انتفاعی تشکیل شود.

گزینه ۳ صحیح می باشد .

نکته ۱: تشکیلات وموسساتی که برای مقاصد غیر تجارتي تاسیس شوند از تاریخ ثبت در دفتر ثبت مخصوصی که وزارت عدلیه معین خواهد کرد شخصیت حقوقی پیدا می کنند.

۵۶- برای اتخاذ تصمیم راجع به تبدیل شرکت های با مسئولیت محدود ، سهامی خاص و تضامنی، به ترتیب، چه حد نصابی ضرورت دارد؟

(۱) سه چهارم سرمایه همراه با اکثریت عددی - مجمع عمومی فوق العاده - اتفاق آرا

(۲) سه چهارم سرمایه به همراه اکثریت عددی - مجمع عمومی فوق العاده - اکثریت سه چهارم سرمایه به همراه اکثریت عددی.

(۳) بیش از نصف سرمایه - اتفاق آرا - اتفاق آرا.

(۴) اکثریت سرمایه - مجمع عمومی فوق العاده - اتفاق آرا.

گزینه ۱ صحیح می باشد .

نکته ۱: طبق ماده ۱۳۵ ق. ت هر شرکت تضامنی می تواند با تصویب تمام شرکاء به شرکت سهامی مبدل گردد در این صورت رعایت تمام مقررات راجع به شرکت سهامی حتمی است .

نکته ۲: در شرکت با مسئولیت محدود به استناد ماده ۱۱ ق. ت هر تغییر دیگری راجع به اساسنامه باید با اکثریت عددی شرکاء که لااقل سه ربع سرمایه را نیز دارا باشند به عمل آید مگر اینکه در اساسنامه اکثریت دیگری مقرر شده باشد.

نکته ۳: برابر ماده ۲۸۷ ل.ا.ق.ت شرکت سهامی خاص در صورتی می تواند به شرکت سهامی عام تبدیل شود که امری موضوع به تصویب مجمع عمومی فوق العاده شرکت سهامی خاص رسیده باشد

۵۷- چنانچه مسئولیت پرداخت سفته ورشکست شوند، در خصوص رجوع دارنده سند برای وصول مطالبات خود، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) می تواند به نسبت مساوی، در همه غرما داخل شود.
  - ۲) می تواند در هر یک از غرما و یا همه غرما، برای وصول کل طلب خود داخل شود.
  - ۳) براساس تاریخ ظهنویسی سند، وارد غرما می شود.
  - ۴) باید به ترتیب تاریخ ورشکستگی، در غرما وارد شود.
- گزینه ۲ صحیح می باشد.

نکته ۱: ماده ۲۵۱ ق.ت اشعار میدار: هرگاه چند نفر از مسئولین برات ورشکسته شوند دارنده برات می تواند در هر یک از غرما یا در تمام غرما برای وصول تمام طلب خود (وجه برات و متفرعات و مخارج قانونی) داخل شود تا اینکه طلب خود را کاملاً وصول نماید.

نکته ۲: مدیر تصفیه هیچ یک از ورشکستگان نمی تواند برای وجهی که به صاحب چنین طلبی پرداخته می شود، به مدیر تصفیه ورشکسته دیگر رجوع نماید مگر در صورتی که مجموع وجهی که از دارایی تمام ورشکستگان به صاحب طلب تخصیص

۵۸- کدام مورد صحیح است؟

- ۱) برای صدور چک و برات، امضا ضروری است ولی برای سفته، می توان از امضا یا مهر استفاده کرد.
  - ۲) برای صدور سفته، چک و برات از سوی شخص حقیقی، امضا لازم است و از طرف شخص حقوقی، مهر کافی است.
  - ۳) برای صدور چک، سفته و برات، امضا لازم است.
  - ۴) برای صدور چک، امضا ضرورت دارد ولی برای برات و سفته، مهر به تنهایی نیز معتبر است.
- گزینه ۴ صحیح می باشد.

نکته ۱: مطابق ماده ۲۲۳ ق.ت برات علاوه بر امضاء یا مهر برات دهنده باید دارای شرایطی باشد

نکته ۲: طبق ماده ۳۰۸ ق.ت فته طلب علاوه بر امضاء یا مهر باید دارای تاریخ و متضمن شرایطی باشد.

نکته ۳: ماده ۳۱۱ دهمان قانون در چک باید محل و تاریخ صدور قید شده و به امضای صادرکننده برسد. پرداخت وجه نباید وعده داشته باشد.

۵۹- شریک شرکت نسبی به نسبت سرمایه اش در شرکت، ..... .

- ۱) ضامن پرداخت دیون شرکت، پیش و پس از ورود به آن است.
  - ۲) تنها ضامن دیون شرکت، از تاریخ ورود به آن است.
  - ۳) مسئول پرداخت دیون شرکت، پیش و پس از ورود به آن است، اگر اساسنامه این گونه پیش بینی کرده باشد.
  - ۴) مسئول پرداخت دیون گذشته و بعد از ورود به شرکت است، اگر در شرکتنامه چنین مقرر شده باشد.
- گزینه ۱ صحیح می باشد.

نکته ۱: اگر دارایی شرکت نسبی برای تأدیه تمام قروض شرکت کافی نباشد طبق ماده ۱۸۶ ق.ت هر یک از شرکاء به نسبت سرمایه که در شرکت داشته مسئول تأدیه قروض شرکت است.

نکته ۲: برابر ماده ۱۸۸ ق.ت هر کس بعنوان شریک ضامن در شرکت نسبی موجودی داخل شود به نسبت سرمایه که در شرکت می گذارد مسئول قروضی هم خواهد بود که شرکت قبل از ورود او داشته اعم از اینکه در اسم شرکت تغییری داده شده باشد یا نشده باشد.

نکته ۳: قرار شرکاء برخلاف این ترتیب نسبت به اشخاص ثالث اثر ندارد

۶۰- اکثریت سه عضو از پنج عضو هیئت مدیره یک شرکت سهامی، بدون دعوت از کلیه اعضا، در حالی که شیوه دعوت در اساسنامه، پست سفارشی قید شده است و بدون اطلاع دو عضو دیگر، مدیرعامل را بر کنار می کنند. کدام مورد در خصوص این تصمیم، صحیح است؟

- ۱) اعتبار تصمیم، منوط به تنفیذ مجمع عمومی عادی است.
  - ۲) به دلیل وجود اکثریت، در هر حال معتبر است.
  - ۳) به دلیل عدم دعوت از همه اعضای هیئت مدیره، قابل ابطال است.
  - ۴) به دلیل عدم رعایت قواعد آمره، به خودی خود باطل است.
- گزینه ۳ صحیح می باشد.

نکته ۱: مستفاد از ماده ۲۷۰ ل. ا. ق. ت هرگاه مقررات قانونی در مورد تشکیل شرکت سهامی یا عملیات آن یا تصمیماتی که توسط هر یک از ارکان شرکت اتخاذ می گردد رعایت نشود برحسب مورد بنا بدرخواست هر ذینفع بطلان شرکت یا عملیات یا تصمیمات مذکور به حکم دادگاه اعلان خواهد شد لیکن موسسین و مدیران و بازرسان و صاحبان سهام شرکت نمی توانند در مقابل اشخاص ثالث به این بطلان استناد نمایند.

اصول استنباط حقوق اسلامی

۶۱- ماده ۸۶۶ قانون مدنی مقرر می دارد: «در صورت نبودن وارث، امر ترکه متوفی، راجع به حاکم است». از نظر کیفیت مصرف ترکه، این ماده چگونه عبارتی است؟

- ۱) مؤول
- ۲) ظاهر
- ۳) محکم
- ۴) مجمل

گزینه ۴ پاسخ می باشد.

مجمل عبارتی است که در مورد آن بیشتر از یک احتمال وجود داشته باشد. در ماده ۸۶۶ ق.م، امر ترکه متوفی را راجع به حاکم دانسته است اما معلوم نساخته است که این ترکه در چه موردی باید صرف شود و احتمالات مختلفی در این مورد وجود دارد. بنابراین ماده مذکور این جهت، مصداق مجمل است.

۶۲- ماده ۸۲۲ قانون مدنی مقرر می دارد: «حق شفعه قابل اسقاط است و اسقاط به هر چیزی که دلالت بر صرف نظر کردن از حق مزبور نماید، واقع می شود». اگر شریک پس از آگاهی از فروش سهم شریک دیگر، به خریدار پیشنهاد اجاره سهم او را بکند، دلالت ایجاب اجاره بر انصراف از حق، مصداق کدام نوع از دلالت است؟

- ۱) تضمینی
- ۲) التزامی
- ۳) مفهومی
- ۴) مطابقی

گزینه ۲ پاسخ می باشد.

دلالت التزامی یعنی یک عبارت، بر معنایی غیر از معنای خودش دلالت کند که با آن معنا ملازمه داشته باشد. وقتی شریکی که دارای حق شفعه است به خریدار سهم پیشنهاد می دهد که سهم را به او اجاره دهد، معنای مطابقی آن، همان اجاره دادن سهم است اما لازمه آن این است که پذیرفته است که آن سهم به مالکیت خریدار درآمده است که پیشنهاد اجاره می دهد. و این به معنای انصراف از اجرای حق شفعه است.

۶۳- با توجه به بند «ب» ماده ۱۳۶ قانون تجارت که یکی از موارد انحلال شرکت تضامنی را تراضی تمام شرکا اعلام داشته است، معلوم می شود که شرکا نمی توانند انحلال شرکت با رأی اکثریت را در شرکتنامه یا اساسنامه پیش بینی کنند. اگر مدیرعامل از اشخاص خارج از شرکت انتخاب شده باشد، این حکم که انحلال شرکت را نمی توان به هیئت مدیره شرکت واگذار کرد، از باب کدام نوع قیاس است؟

۱) ادنی

۲) خفی

۳) اولویت

۴) مساوات

گزینه ۳ پاسخ می باشد.

قانونگذار، انحلال شرکت را تنها با رضایت همه شرکاء ممکن دانسته است یعنی حتی اگر اکثر شرکاء راضی به انحلال باشند، انحلال ممکن نخواهد بود. پس به طریق اولی کسی که از شرکاء نیست، اجازه انحلال شرکت را ندارد. بنابراین قیاس از نوع قیاس اولویت است.

۶۴- طبق ماده ۴۳۵ قانون مدنی: «خیار عیب بعد از علم به آن فوری است». در خصوص این ماده، وجوب فوری اعمال خیار عیب، جزو کدام دسته از واجبات زیر است؟

۱) واجب موسّع

۲) واجب موقت

۳) واجب مضیق

۴) واجب غیرموقت

گزینه ۴ پاسخ می باشد.

واجب غیر موقت، واجبی است که وقت و زمان معینی برای انجامش در نظر گرفته نشده است. واجب غیر موقت یا فوری است یا غیر فوری. بر این اساس، اعمال حق خیاری که فوری است، واجب غیر موقت خواهد بود.

۶۵- ماده ۴۲ قانون وکالت مقرر می دارد: «وکلا باید در مذاکرات شفاهی در محکمه و لوایح کتبی، احترام و نزاکت را نسبت به محاکم و تمام مقامات اداری و نسبت به وکلا و اصحاب دعوی مرعی دارند». در این ماده، آیا عبارات «در محکمه» و «لوایح کتبی»، دارای مفهوم مخالف اند؟

۱) بلی، هر دو دارند.

۲) خیر، هیچ کدام ندارند.

۳) فقط «لوایح کتبی»، دارای مفهوم مخالف است.

۴) فقط «در محکمه»، دارای مفهوم مخالف است.

گزینه ۲ پاسخ می باشد.

از آنجا که غالباً اگر بخواهد توسط وکیل بی احترامی صورت گیرد در محکمه یا در لایحه خواهد بود، لذا قانونگذار بی احترامی را در محکمه و در لوایح ممنوع دانسته است. نمی توان مفهوم گرفت که وکلا مجاز هستند در خارج از محکمه یا در غیر از لوایح کتبی بی احترامی داشته باشند.

۶۶- کدام یک، از مرجّحات باب تزاحم نیست؟

۱) تقدم حکم ثانوی بر حکم اولی

۲) تقدم حق الناس بر حق الله

۳) تقدم واجب مضیق بر واجب موسّع

۴) تقدم واجب عینی بر واجب کفایی

گزینه ۱ پاسخ می باشد.

تقدم احکام ثانوی بر احکام اولی هر چند در ست است اما ربطی به مسئله تزاحم ندارد بلکه از باب حکومت است و حکومت از راه های رفع تعارض است نه تزاحم.

۶۷ - در کدام مورد، اجمال خاص به عام سرایت نمی کند؟

- ۱) دوران امر بین اقل و اکثر، اگر مخصص منفصل باشد.
  - ۲) دوران امر بین اقلی و اکثر و متباینین، اگر مخصص منفصل باشد.
  - ۳) شبهه مصداقیه
  - ۴) دوران امر بین متباینین، اگر مخصص منفصل باشد.
- گزینه ۱ پاسخ می باشد.
- در تمام مواردی که مخصص، مجمل باشد، اجمال به عام سرایت می کند مگر در یک مورد: اجمال از حیث مفهوم باشد و تردید میان اقل و اکثر بوده و مخصص، منفصل و جدای از عام باشد.

۶۸ - در ماده ۶۶۹ قانون مجازات اسلامی، قانونگذار برای جرم تهدید به قتل، مجازات شلاق یا زندان تعیین کرده است. اختیار قاضی در انتخاب یکی از این دو، مبتنی بر کدام نوع از تخییر است؟

- ۱) تخییر در موارد دوران بین محذورین
  - ۲) تخییر بین دو حکم متزاحم
  - ۳) تخییر بین افراد واجب تخییری
  - ۴) تخییر واقعی یا قانونی
- گزینه ۳ پاسخ می باشد.
- قانونگذار در ماده ۶۶۹ ق.م.ا، قاضی را مخیر به اجرای یکی از دو مجازات نموده است. این تخییر و حق انتخاب، حکمی واقعی است که میان افراد واجب تخییری وجود دارد.

۶۹ - در کدام عبارت، عدد دارای مفهوم مخالف است؟

- ۱) موصی می تواند یک نفر را برای نظارت در عملیات وصی معین نماید.
  - ۲) جمع دو خواهر در ازدواج ممنوع است، اگر چه به عقد منقطع باشد.
  - ۳) اگر دو نفر به نحو اجتماع وکیل باشند، به موت یکی از آنها، وکالت دیگری باطل می شود.
  - ۴) هرگاه مال غیرمنقول قابل تقسیمی بین دو نفر مشترک باشد، حق شفعه به وجود می آید.
- گزینه ۴ پاسخ می باشد.
- عدد مفهوم مخالف ندارد. ولی در برخی از موارد معلوم می شود که قانونگذار عدد را برای بیان حد حکم خود ذکر کرده است. مفهوم مخالف گزینه ۴ این است که حق شفعه در مالی که میان بیش از دو نفر مشترک است ثابت نمی شود. عدد در سایر گزینه ها، وارد مورد غالب است و فاقد مفهوم می باشد.

۷۰ - مطابق ماده ۲۱۲ قانون مدنی: «معامله با اشخاصی که بالغ یا عاقل یا رشید نیستند، به واسطه عدم اهلیت باطل است». با توجه به اینکه کلمه «معامله» در این ماده، ظهور در عقد دارد، اگر بخواهیم با قیاس ایقاع به معامله، حکم به بطلان ایقاع محجورین کنیم، این قیاس را چه می نامند؟

- ۱) اولویت
- ۲) منصوص العله
- ۳) ادنی
- ۴) مستنبط العله

گزینه ۲ پاسخ می باشد.

در قیاس منصوص العله، علت حکم به صراحت در نص و دلیل آمده است. مثلاً در ماده ۲۱۲ ق.م قانونگذار به صراحت علت حکم بطلان معاملات افراد غیر رشید یا نابالغ و مجنون را عدم اهلیت دانسته است. همین علت در ایقاعات ایشان نیز وجود دارد بنابراین قیاس منصوص العله است.

۷۱- مطابق اصل ۱۶۷ قانون اساسی، قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین مدونه بیابد. کلمه «قاضی» در اصل مزبور، دارای چه اطلاقی است؟

۱) افرادی، ازمانی و احوالی

۲) افرادی یا ازمانی

۳) فقط افرادی

۴) فقط افرادی و احوالی

گزینه ۱ پاسخ می باشد.

لفظ قاضی، مطلق است و اطلاق می تواند افرادی یا احوالی و ازمانی باشد. این سه نوع اطلاق با هم قابل جمع هستند. حکم کوشش برای یافتن حکم دعوا، منحصر با قاضی خاصی یا حالت خاصی یا زمان خاصی نشده است پس تمام اقراد قاضی (اطلاق افرادی) در هر حالتی (اطلاق احوالی) و در هر زمانی (اطلاق ازمانی) چنین وظیفه ای را بر عهده دارند.

۷۲- کدام یک از اقسام اجماع، به اتفاق نظر همه اصولیان شیعه، از حجیت و اعتبار برخوردار نیست؟

۱) سکوتی

۲) منقول

۳) مستند

۴) مرکب

گزینه ۳ پاسخ می باشد.

اجماع مستند یا اجماع مدرکی، به اجماعی گفته می شود که در همان زمینه دلیل لفظی مانند آیه ای از آیات قران یا روایتی وجود داشته باشد یا دلیل عقلی باشد که احتمال دارد مدرک و مستند اجماع باشد. این اجماع حجیتی ندارد زیرا کاشف قطعی از قول معصوم نیست. در مورد حجیت سایر اقسام اجماع اختلاف نظر وجود دارد.

۷۳- دو و سیتنامه از شخصی به جا مانده است که در یکی که تاریخ آن معلوم است، نوشته شده است: «وصی همه کتاب هایم را به کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران هدیه کند.» و در دیگری که تاریخ آن مجهول است، چنین نوشته شده است: «وصی کتاب های مذهبی ام را به کتابخانه مسجد محل اهدا کند.» صورت فوق، مصداق کدام مورد است؟

۱) تخصّص

۲) تخصیص

۳) نسخ با ناسخیت عام

۴) نسخ با ناسخیت خاص

گزینه ۲ پاسخ می باشد.

یکی از صورتهای دوران امر بین نسخ و تخصیص، جایی است که تاریخ صدور یکی یا هر دوی آنها، مجهول باشد، در این صورت هر چند برخی با استناد به اصل تاخر حادث تلاش کرده اند که حکم آنها را مشخص نمایند اما نظر راجح آن است که خاص را مخصّص عام بدانیم. البته اگر اصل تاخر حادث را اجرا کنیم، و صیت نامه اهدای کتاب های مذهبی به مسجد، خاص مؤخر خواهد بود و در این صورت بعید نیست که گزینه ۴ صحیح اعلام شود. اما چنانکه گفتیم از نظر اصولی، با توجه به اصل عدم نسخ و سایر موارد، نظر تخصیص ترجیح دارد. باید منتظر کلید نهایی قانون باشیم.

۷۴- مطابق ماده ۱۴۰ قانون اجرای احکام مدنی: «هرگاه ملک مشاع با شد، فقط سهم محکوم علیه به فروش می رسد، مگر اینکه سایر شرکا فروش تمام ملک را بخواهند». آیا این ماده مفهوم دارد؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، نوع آن کدام است؟

۱) مفهوم دارد. - شرط، حصر و استثنا

۲) مفهوم دارد. - شرط و استثنا

۳) مفهوم ندارد.

۴) مفهوم دارد. - حصر و استثنا

گزینه ۴ پاسخ می باشد.

در ماده ۱۴۰ قانون اجرای احکام هم ادات حصر (فقط) به کار رفته است و هم ادات استثناء (مگر) بنابراین این ماده واجد مفهوم مخالف حصر و استثنا است.

۷۵- مطابق ماده ۲۹۱ قانون مدنی: «براء ذمه میت از دین، صحیح است». حکم مندرج در این ماده، چه نوع حکمی است؟

۱) ظاهری

۲) ثانوی

۳) وضعی

۴) تکلیفی

گزینه ۳ پاسخ می باشد.

صحت از احکام وضعی است. به معنای وضعیتی است که قانونگذار برای یک عمل حقوقی اعم از عقد یا ایقاع در نظر می گیرد.

۷۶- به موجب ماده ۴۵۶ قانون مدنی: «تمام انواع خیار در جمیع معاملات لازمه ممکن است موجود باشد، مگر خیار مجلس و حیوان و تأخیر ثمن که مخصوص بیع است». خیار شرط در عقد وقف و خیار غبن در عقد هبه جاری نمی شود. خروج این دو مورد، از عموم ماده فوق، به ترتیب از چه بابی است؟

۱) تخصیص به مخصص لبی - تخصیص به مخصص لبی

۲) تخصیص به مخصص لفظی - تخصیص به مخصص لفظی

۳) تخصیص - تخصیص

۴) تخصیص - تخصیص به مخصص لبی

گزینه ۱ پاسخ می باشد.

یکی از مخصص های لبی و غیر لفظی، اصول پذیرفته شده حقوقی است. اصل سازگاری حق خیار با طبیعت یک عقد، موجب تخصیص خوردن عموم ماده ۴۵۶ ق.م. می شود. از آنجا که اجرای خیار غبن در هبه یا خیار شرط در نکاح یا وقف با طبیعت این عقود سازگار نیست، این خیارات در این عقود وجود نخواهند داشت.

۷۷- مطابق ماده ۱۰۵۲ قانون مدنی: «تفریقی که با لعان حاصل می شود، موجب حرمت ابدی است». آیا این ماده مفهوم مخالف دارد یا خیر؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، نوع آن کدام است؟

۱) مفهوم دارد. - شرط

۲) مفهوم دارد. - حصر

۳) مفهوم ندارد.

۴) مفهوم دارد. - وصف

گزینه ۴ پاسخ می باشد.

مفهوم مخالف وصف ماده ۱۰۵۲ آن است که تفریقی که با سبب دیگری غیر از لعان، حاصل شده باشد، موجب حرمت ابدی نیست. عبارت «که با لعان حاصل شده باشد» را می توان یک عبارت و صفی در نظر گرفت. البته گزینه ۲ نیز قابل توجیه است و ممکن است نظر طراح، گزینه ۲ باشد. باید منتظر کلید نهایی کانون ماند.

۷۸- روایتی را که همه راویان آن امامی بوده و در کتب رجال مدح شده باشند، اما به عدالت آنها تصریح نشده باشد، چه می نامند؟

۱) موثق

۲) حسن

۳) صحیح

۴) ضعیف

گزینه ۲ پاسخ می باشد.

با توجه به اینکه در سؤال آمده است تمام راویان روایت امامی هستند، باید روایت را حسن نامید. در روایت موثق یکی یا تمام راویان امامی نیستند هر چند توثیق شده اند.

۷۹- دلالت «الفاظ عام بر عموم» و «مطلق بر اطلاق»، به ترتیب، چگونه است؟

۱) به تبادر - به اصله الظهور

۲) مطابقی - التزامی

۳) مبتنی بر بنای عقلا - مبتنی بر بنای عقلا

۴) وضعی - به مقدمات حکمت

گزینه ۴ پاسخ می باشد.

دلالت عام بر عموم افراد، به جهت وضع واضح است و دلالتی وضعی محسوب می شود. اما دلالت مطلق بر اطلاق، از باب مقدمات حکمت است و دلالتی لفظی و وضعی نیست.

۸۰- بند ۱ ماده ۵۳ قانون آیین دادرسی مدنی، الصاق تمبر را به دادخواست، در حین تقدیم دادخواست لازم می داند، ولی بند ۱۴ ماده ۳ قانون و صول برخی از درآمدهای دولت ...، مقرر می دارد که اگر قیمت خواسته در دعاوی مالی در موقع تقدیم دادخواست مشخص نباشد، مبلغی تمبر الصاق و بقیه هزینه دادرسی بعد از تعیین خواسته و صدور حکم دریافت می شود. نسبت بند ۱۴ ماده ۳، به بند ۱ ماده ۵۳ چیست؟

۱) مخصّص منفصل است.

۲) حکومت دارد.

۳) مخصّص لّبی است.

۴) ورود دارد.

گزینه ۱ پاسخ می باشد.

تخصیص بدان معناست که یکی از افراد عام، از تحت حکم استثناء و خارج می شود. هر چند در بند ۱ ماده ۵۳ آ.د.م، الصاق تمبر را در حین تقدیم دادخواست ضروری دانسته است اما بند ۱۴ ماده ۳ قانون و صول، یک مورد را از این حکم عام استثناء نموده است. بنابراین ماده ۳ قانون و صول، مخصّص منفصل است.

حقوق جزای عمومی و اختصاصی

(تطبیق مستند سؤالات آزمون های مفهومی مهارتی با سؤالات آزمون وکالت متعاقباً منتشر خواهد شد.)

۸۱- رفتار مردی که نسبت به همسر و اولاد واجب النفقه خود ترک انفاق کند، واجد چه وصفی است؟

۱) رفتار واحد دارای عناوین مجرمانه متعدد

۲) جرایم متعدد دارای عنوان مجرمانه خاص

۳) تعدد اعتباری

۴) در حکم تعدد مادی

پاسخ گزینه ۴ می باشد.

مطابق رای وحدت رویه ترک انفاق زن و فرزند موجب اعمال مقررات تعدد جرم نیست و اما به نظر می رسد این رای وحدت رویه به موجب تبصره ۱ ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی نسخ شده است و لذا تعدد نتیجه و مشمول احکام تعدد مادی است.

(زن و فرزند زیر یک سقف ... مطروحه در کلاس جزا به شیوه مفهومی و رمز نگاری)

رای وحدت رویه شماره ۳۴ رای هیئت عمومی دیوان عالی کشور

نظر به اینکه نفقه زن و اولاد واجب النفقه که زندگی مشترک دارند معمولاً "یک جا وبدون تفکیک سهم هر یک از آنان پرداخته می شود ترک انفاق زن و فرزند از ناحیه شوهر در چنین حالت ترک فعل واحد محسوب و مستلزم رعایت ماده ۳۱ قانون مجازات عمومی است و آثار و نتایج متعدد فعل واحد موجب اعمال مقررات مربوط به تعدد جرم نخواهد بود. بنابراین رأی شعبه دوم دیوان عالی کشور که بر مبنای این نظر صادر شده صحیح و منطبق با موازین قانونی است این رأی به موجب ماده واحده قانون مربوط به وحدت رویه مصوب سال ۱۳۲۸ در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها لازم الاتباع است.

۸۲- محکوم به اقامت اجباری، در اثنای اجرای حکم، محل را ترک می کند. دادگاه چه تصمیمی درباره او اتخاذ می کند؟

۱) دادگاه می تواند بقیه مدت محکومیت را به حبس یا جزای نقدی درجه هفت یا هشت تبدیل کند.

۲) به منظور تضمین اجرای حکم، دادگاه می تواند محکوم را به معرفی ضامن یا تودیع وثیقه ملزم کند.

۳) دادگاه مکلف است برای بار اول، مدت مجازات تکمیلی را تا یک سوم افزایش دهد.

۴) دادگاه می تواند محکوم را به مجازات تکمیلی دیگری که به حال او مناسب تر باشد، محکوم کند.

پاسخ گزینه ۳ می باشد.

مستند به نص ماده ۲۴ قانون مجازات اسلامی.

ماده ۲۴- چنانچه محکوم طی مدت اجرای مجازات تکمیلی، مفاد حکم را رعایت ننماید، دادگاه صادرکننده حکم به پی پیشنهاد قاضی اجرای احکام برای بار اول مدت مجازات تکمیلی مندرج در حکم را تا یک سوم افزایش میدهد و در صورت تکرار، بقیه مدت محکومیت را به حبس یا جزای نقدی درجه هفت یا هشت تبدیل میکند. همچنین بعد از گذشتن نیمی از مدت مجازات تکمیلی، دادگاه میتواند با پیشنهاد قاضی اجرای حکم در صورت اطمینان به عدم تکرار جرم و اصلاح مجرم، نسبت به لغو یا کاهش مدت زمان مجازات تکمیلی وی اقدام کند.

(تکمیلی - ثلث - نصف..... مصرح در کلاس جزا به شیوه مفهومی و رمز نگاری)

۸۳- در صورت وجود کدام شرایط، دادگاه می تواند صدور حکم را به تعویق اندازد؟

۱) وجود جهات تخفیف - جبران ضرر و زیان - خفیف بودن زیان وارده - پیش بینی اصلاح مرتکب

۲) وجود جهات تخفیف - پیش بینی اصلاح مرتکب - جبران ضرر و زیان - فقدان سابقه کیفری موثر

۳) ندامت و یا وضع خاص متهم - پیش بینی اصلاح مرتکب - فقدان سابقه کیفری موثر - گذشت شاکی یا مدعی خصوصی

۴) گذشت شاکی یا مدعی خصوصی - جبران ضرر و زیان - فقدان سابقه کیفری مناسب - مداخله ضعیف مرتکب در وقوع جرم
پاسخ گزینه ۲ می باشد.

مطابق ماده ۴۰: فصل پنجم - تعویق صدور حکم

ماده ۴۰ - در جرائم موجب تعزیر درجه شش تا هشت دادگاه میتواند پس از احراز مجرمیت متهم با ملاحظه و وضعیت فردی، خانوادگی و اجتماعی و سوابق و اوضاع و احوالی که موجب ارتکاب جرم گردیده است در صورت وجود شرایط زیر صدور حکم را به مدت شش ماه تا دو سال به تعویق اندازد:

الف - وجود جهات تخفیف

ب - پیشبینی اصلاح مرتکب

پ - جبران ضرر و زیان یا برقراری ترتیبات جبران

ت - فقدان سابقه کیفری مؤثر

تبصره - محکومیت مؤثر، محکومیتی است که محکوم را به تبع اجرای حکم، براساس ماده (۲۵) این قانون از حقوق اجتماعی محروم می کند.

(ضامت - صامت - فت مت و... مصرح در کلاس جزا به شیوه مفهومی و رمزنگاری)

۸۴- در پرونده اتهامی آقای «الف»، جهات متعدد تخفیف وجود دارد. اگر مجازات قانونی جرم ارتكابی او، حبس تعزیری درجه ۳ باشد ، دادگاه چگونه می تواند مجازات را تخفیف دهد؟

۱) تقلیل حبس تا دو درجه

۲) تبدیل حبس به جزای نقدی از همان درجه

۳) تبدیل حبس به جزای نقدی به هر میزان

۴) تقلیل حبس به میزان یک تا سه درجه

پاسخ گزینه ۴ می باشد.

بند الف ماده ۳۷:

ماده ۳۷- در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف، دادگاه میتواند مجازات تعزیری را به نحوی که به حال متهم مناسبت بیشتری داشته باشد به شرح ذیل تقلیل دهد یا تبدیل کند:

الف - تقلیل حبس به میزان یک تا سه درجه

ب - تبدیل مصادره اموال به جزای نقدی درجه یک تا چهار

پ - تبدیل انفصال دائم به انفصال موقت به میزان پنج تا پانزده سال

ت - تقلیل سایر مجازاتهای تعزیری به میزان یک یا دو درجه از همان نوع یا انواع دیگر

(حبس تبدیل بردار نیست....مصرح در کلاس جزا به شیوه مفهومی و رمز نگاری)

۸۵- اگر «الف» به قصد سرقت، مبادرت به شکستن قفل در منزل کند و بی درنگ از کار خود پشیمان شود و قبل از ورود، محل را ترک نماید. به کدام مجازات محکوم می شود؟

۱) تخریب اموال

۲) شروع به جرم ورود به عنف

۳) خرابکاری

۴) شروع به سرقت

پاسخ گزینه ۱ می باشد.

عمل فوق شروع به جرم نمی باشد چرا که وی با ازاده خود از عمل ارتكابی منصرف شده است حال آنکه مطابق ماده ۱۲۲ انصراف از عمل در شروع به جرم غیر ارادی است.

ماده ۱۲۲- هر کس قصد ارتكاب جرمی کرده و شروع به اجرای آن نماید، لکن به واسطه عامل خارج از اراده او قصدش معلق بماند، به شرح زیر مجازات می شود:

الف- در جرائمی که مجازات قانونی آنها سلب حیات، حبس دائم یا حبس تعزیری درجه یک تا سه است به حبس تعزیری درجه چهار
ب- در جرائمی که مجازات قانونی آنها قطع عضو یا حبس تعزیری درجه چهار است به حبس تعزیری درجه پنج
پ- در جرائمی که مجازات قانونی آنها شلاق حدی یا حبس تعزیری درجه پنج است به حبس تعزیری یا شلاق یا جزای نقدی درجه شش
تبصره- هرگاه رفتار ارتكابی، ارتباط مستقیم با ارتكاب جرم داشته، لکن به جهت مادی که مرتکب از آنها بیاطلاع بوده وقوع جرم غیرممکن باشد، اقدام انجامشده در حکم شروع به جرم است.

(نظریه عینی در کشور ما مورد پذیرش است... با طرح مثال مشابه در کلاس حقوق جزا به شیوه مفهومی و رمزنگاری)

۸۶- مأمور یک اداره دولتی، امر غیر قانونی رئیس خود را به تصور اینکه قانونی است و به علت اشتباه قابل قبول، اجرا می کند. این اشتباه، چه تاثیری در میزان مسئولیت یا مجازات مأمور دارد؟

۱) موجب تخفیف مجازات مأمور است.

۲) تاثیری در مجازات مأمور ندارد.

۳) عامل رافع مسئولیت است.

۴) عامل موجهه جرم است.

پاسخ گزینه ۳ می باشد

امر قانونی امر قانونی از عوامل موجهه جرم می باشد و اما طراح تصریح دارد که امر آمر غیرقانونی است لذا عمل موجهه بشمار نمی رود و مشمول نص ماده ۱۵۹ قانون مجازات اسلامی قرار می گیرد.

(ضمناً در قانون مجازات اسلامی جدید فقط عنوان موانع مسولیت کیفری آماده است دیگر چیزی بنام عوامل موجهه در قانون مجازات مطرح

نمی شود... مصرح در کلاس حقوق جزا به شیوه مفهومی و رمزنگاری)

۸۷- شخصی غیر ایرانی در کشور فرانسه به دلیل جعل چک عادی یک ایرانی تحت تعقیب قرار گرفته و تبرئه شده است. او سپس برای بازدید به ایران مسافرت می کند و شاکی ایرانی او، علیه وی در مراجع کیفری مبادرت به طرح دعوا می نماید. مراجع قضائی با چه تکلیفی مواجه هستند؟

۱) چون در محل وقوع جرم تبرئه شده است، قابل تعقیب نیست.

۲) چون چک از اسناد رسمی تلقی نمی شود و صرفاً در حکم اسناد رسمی است، قابل تعقیب نیست.

۳) چون چک از اسناد تعهد آور است، در صورت استرداد مرتکب به ایران و یا آنکه در ایران یافت شود، قابل تعقیب است.

۴) هرگاه رفتار ارتكابی در ایران و محل وقوع جرم باشد، قابل تعقیب است، هر چند برائت حاصل کرده باشد.

پاسخ گزینه ۱ می باشد.

نکته: چک شامل اسناد تعهد آور بانکی نمی باشد.

ماده ۸- هرگاه شخص غیرایرانی در خارج از ایران علیه شخصی ایرانی یا علیه کشور ایران مرتکب جرمی به جز جرائم مذکور در مواد قبل شود و در ایران یا فت و یا به ایران اعاده گردد، طبق قوانین جزائی جمهوری اسلامی ایران به جرم او رسد یدگی می شود، مشروط بر اینکه: الف- متهم در جرائم موجب تعزیر در محل وقوع جرم، محاکمه و تبرئه نشده یا در صورت محکومیت، مجازات کلاً یا بعضاً درباره او اجراء نشده باشد. ب- رفتار ارتكابی در جرائم موجب تعزیر به موجب قانون جمهوری اسلامی ایران و قانون محل وقوع، جرم باشد.

(ما در تعزیرات غیر از تعزیرات منصوص شرعی سیستم آنها را قبول داریم و روز از نو روزی از نو نیست...مصرح در کلاس جزا به شیوه مفهومی و رمز نگاری)

۸۸- برای اینکه جرمی که جنبه حق الناسی دارد، قابل گذشت باشد، .....

(۱) باید در قانون تصریح شده باشد

(۲) باید شرعاً قابل گذشت باشد

(۳) نباید صراحتاً به عنوان جرم غیر قابل گذشت در قانون تصریح شده باشد

(۴) باید کیفر آن، مادون قصاص باشد

پاسخ گزینه ۲ می باشد.

ماده ۱۰۳- چنانچه قابل گذشت بودن جرمی در قانون تصریح نشده باشد، غیرقابل گذشت محسوب می شود مگر اینکه از حق الناس بوده و شرعاً قابل گذشت باشد.(نص ماده ۱۰۳)

۸۹- در تعدد جرم حدی مستوجب اعدام و قصاص، کدام مورد صحیح است؟

(۱) اجرای مجازات حد، به عنوان حق الهی مقدم است.

(۲) به نظر قاضی اجرای احکام بستگی دارد

(۳) هرگاه مجازات اعدام، موضوع قصاص را از بین ببرد یا موجب تأخیر در اجرای قصاص شود، اجرای کیفر قصاص مقدم است.

(۴) اجرای مجازات قصاص به عنوان حق الناس، با اجازه قاضی مقدم است.

پاسخ گزینه ۳ می باشد.

ماده ۱۳۳- در تعدد جرائم موجب حد و قصاص، مجازاتها جمع میشود. لکن چنانچه مجازات حدی، موضوع قصاص را از بین ببرد یا موجب تأخیر در اجرای قصاص گردد، اجرای قصاص، مقدم است و در صورت عدم مطالبه فوری اجرای قصاص یا گذشت یا تبدیل به دیه، مجازات حدی اجراء می شود.

(حق الناس بر حق الله مقدم است... مصرح در کلاس جزا به شیوه مفهومی و رمز نگاری)

۹۰- در جرایمی که وقوع آنها بر اساس قانون منوط به تحقق نتیجه است، احراز کدامیک از موارد زیر، ضرورت دارد؟

(۱) قصد نتیجه و علم وقوع آن به همراه علم مرتکب به موضوع جرم و قصد او در رفتار مجرمانه

(۲) قصد نتیجه یا علم به وقوع آن به همراه علم مرتکب به موضوع جرم و قصد او در ارتکاب رفتار مجرمانه

(۳) قصد نتیجه و علم به وقوع آن

(۴) قصد مرتکب در ارتکاب رفتار مجرمانه و علم او به موضوع جرم

پاسخ گزینه ۲ می باشد.

ماده ۱۴۴- در تحقق جرائم عمدی علاوه بر علم مرتکب به موضوع جرم، باید قصد او در ارتکاب رفتار مجرمانه احراز گردد. در جرائمی که وقوع آنها براساس قانون منوط به تحقق نتیجه است، قصد نتیجه یا علم به وقوع آن نیز باید محرز شود.

(مصرح در کلاس حقوق جزا به شیوه مفهومی و رمز نگاری و تاکید بر سو نیت عام و سو نیت خاص و...)

۹۱- «الف» که مدعی است «ب» قاتل پدر او است، پس از تعقیب وی، نهایتاً او را به قتل می رساند. پس از تشکیل پرونده علیه «الف»، مشخص می شود که پدر او غیر عمد توسط «ب» به قتل رسیده است، در نتیجه ادعای «الف» نادرست است. «الف» با توجه به قوانین کیفری، چه وضعیتی دارد؟

۱) مرتکب قتل شبه عمدی شده است.

۲) مرتکب قتل خطای محض شده است.

۳) مرتکب جرمی نشده است.

۴) به قصاص محکوم می شود.

پاسخ گزینه ۱ می باشد.

ماده ۳۰۳ - هرگاه مرتکب، مدعی باشد که مجنی علیه، حسب مورد در نفس یا عضو، مشمول ماده (۳۰۲) این قانون است یا وی با چنین اعتقادی، مرتکب جنایت بر او شده است این ادعا باید طبق موازین در دادگاه ثابت شود و دادگاه موظف است نخست به ادعای مذکور رسیدگی کند. اگر ثابت نشود که مجنی علیه مشمول ماده (۳۰۲) است و نیز ثابت نشود که مرتکب بر اساس چنین اعتقادی، مرتکب جنایت شده است مرتکب به قصاص محکوم می شود ولی اگر ثابت شود که به اشتباه با چنین اعتقادی، دست به جنایت زده و مجنی علیه نیز موضوع ماده (۳۰۲) نباشد مرتکب علاوه بر پرداخت دیه به مجازات مقرر در کتاب پنجم «تعزیرات» محکوم می شود.

(هر کس دیگری را با اعتقاد به مهدور الدم بودن بکشد... نمودار مطروحه مبحث قصاص در کلاس حقوق جزا به شیوه مفهومی و رمزنگاری)

۹۲- «الف» معاون شهردار منطقه، تحت تاثیر راننده شخصی خود، نسبت به پایان کار «ب»، بر خلاف حق، تصمیماتی میگیرد که منجر به صدور پایان کار می شود. «الف» وجهی از راننده شخصی خود دریافت نکرده، ولی راننده از «ب» وجهی را دریافت کرده است. کدام مورد در خصوص «ب»، راننده و «الف» به ترتیب، صحیح است؟

۱) مرتکب جرمی نشده است. - مرتکب اعمال نفوذ بر خلاف حق شده است. - مرتکب جرم شده است.

۲) مرتکب جرم رشاء شده است. - مرتکب جرم معاونت شده است. - مرتکب جرم ارتشاء شده است.

۳) مرتکب جرمی نشده است. - مرتکب جرم رشاء شده است. - مرتکب جرم اعمال نفوذ بر خلاف حق شده است.

۴) مرتکب جرم رشاء شده است. - مرتکب اعمال نفوذ بر خلاف حق شده است. - مرتکب جرم شده است.

پاسخ گزینه ۱ می باشد

مطابق ماده ۱ قانون مجازات اعمال نفوذ بر خلاف حق و مقررات قانونی عمل راننده جرم می باشد.

مطابق ماده ۳ قانون مجازات اعمال نفوذ بر خلاف حق و مقررات قانونی عمل معاون شهردار جرم می باشد.

و عمل ب به دلیل خلا قانونی و قانون مجازات اعمال نفوذ بر خلاف حق و مقررات قانونی جرم نمی باشد. البته این موضوع اختلافی نیز می باشد اما تفسیر به نفع متهم را نیز باید لحاظ نمود لذا گزینه یک ترجیح دارد.

قانون مجازات اعمال نفوذ بر خلاف حق و مقررات قانونی (مصوب ۲۹ آذر ماه ۱۳۱۵)

ماده ۱ - هر کس بدعوی اعتبارات و نفوذی در نزد یکی از مستخدمین دولتی یا شهرداری یا کشوری یا مامورین بخدمات عمومی وجه نقد یا فایده دیگری برای خود یا شخص ثالثی در ازاء اعمال نفوذ نزد مامورین مزبوره از کسی تحصیل کند و یا وعده و یا تعهدی از او بگیرد علاوه بر رد وجه یا مال مورد استفاده یا قیمت آن بحبس تادیبی از شش ماه تا دو سال و بجزای نقدی از یک هزار ریال تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد.

هر گاه وجه نقد یا فایده یا تعهد را با سم مامورین مزبوره و بعنوان اینکه برای جلب موافقت آنها باید پرداخته شود گرفته باشد علاوه بر رد وجه یا مال مورد استفاده یا قیمت آن بحبس تادیبی از یک سال تا ۳ سال و بجزای نقدی از ۲ هزار ریال الی ۱۵ هزار ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۲ - هر کس از روابط خصوصی که با مامورین یا مستخدمین مذکوره در ماده یک دارد سوء استفاده نموده و در کارهای اداری که نزد آنها است بنفع یا ضرر کسی برخلاف حق و مقررات قانونی اعمال نفوذ کند از یک ماه الی ۱ سال حبس تادیبی محکوم خواهد شد.

ماده ۳ - مستخدمین دولتی یا شهرداری یا کشوری یا مامورین بخدمات عمومی که نفوذ اشخاص را در اقدامات یا تصمیمات اداری خود تأثیر دهند بمحرومیت از شغل دولتی از دو الی ۵ سال محکوم می شوند و در صورتیکه اقدام یا تصمیم مزبور مستلزم تفویض حقی از اشخاص یا دولت باشد محکوم بانفصال ابد از خدمات دولتی خواهند شد مگر اینکه این عمل مشمول قوانین دیگر جزایی باشد.

ماده ۴ - هر وکیل عدلیه که بدعوی داشتن اعتبار و نفوذ در نزد مامورین قضائی یا اداری یا حکم یا شهود و اهل خبره وجه یا مال یا فایده دیگری برای خود یا شخص ثالثی از موکل خود بعنوان اینکه باید بیکی از اشخاص مذکوره بپردازد یا مساعدت آنها را جلب کند تحصیل نماید یا وعده آنرا قبول کند علاوه بر رد وجه یا مال مورد استفاده یا قیمت آن بحبس تادیبی از ۱ سال الی ۳ سال محکوم خواهد شد.

۹۳- «الف» با استفاده از رایانه و در فضای مجازی، ضمن گفتگو با «ب» مدعی می شود که قادر به استخدام او در یک شرکت است. سرانجام پس از گذشت یک ماه اعتماد «ب» را جلب و «ب» مبلغ ۲ میلیون تومان به حساب «الف» واریز می کند. چه اتهامی متوجه «الف» است؟

- ۱) شروع به کلاهبرداری
  - ۲) جعل رایانه ای
  - ۳) کلاهبرداری از طریق رایانه
  - ۴) کلاهبرداری رایانه ای
- پاسخ گزینه ۳ می باشد.

عمل فوق کلاهبرداری از طریق رایانه است و نه کلاهبرداری رایانه ای چرا که در کلاهبرداری رایانه ای مال به صورت غیر مجاز از طریق سیستم های رایانه ای (مثلا ورود غیر مجاز به رایانه ...) برده می شود و اما در سوال فوق مالباخته مال را خودش به حساب الف واریز می کند لذا کلاهبرداری سنتی می باشد و نه کلاهبرداری رایانه ای لکن این کلاهبرداری سنتی از طریق رایانه انجام شده است.

ماده ۱۳ قانون جرایم رایانه ای: هر کس به طور غیرمجاز از سامانه های رایانه ای یا مخابراتی با ارتکاب اعمالی از قبیل وارد کردن، تغییر، محو، ایجاد یا متوقف کردن داده ها یا مختل کردن سامانه، وجه یا مال یا منفعت یا خدمات یا امتیازات مالی برای خود یا دیگری تحصیل کند علاوه بر رد مال به صاحب آن به حبس از یک تا پنج سال یا جزای نقدی از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

(مبحث کلاهبرداری سنتی و رایانه ای در کلاس حقوق جزا به شیوه مفهومی و رمز نگاری تدریس و بر نکته فوق تصریح شده است.)

۹۴- «الف» ۲۵ ساله و بیکار است. «ب» کارمند شهرداری است. «ج» که متقاضی جواز ساختمانی است و شرایط لازم را ندارد، مبلغی به «الف» می دهد که «ب» پرداخت نماید تا جواز ساختمان به نام او صادر شود. «الف» یک سوم این مبلغ را با توافق «ج»، خودش بر می دارد و بقیه را به «ب» می دهد. عنوان اتهامی «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب کدامند؟

- ۱) رشاء-ارتشاء - رشاء
- ۲) جرم نیست - ارتشاء-رشاء
- ۳) دریافت رشوه - رشاء - ارتشاء
- ۴) معاونت در پرداخت رشوه - ارتشاء- رشاء

گزینه ۴ ترجیح دارد. متأسفانه سوال اجمال دارد و با نظری دیگر گزینه یک می تواند پاسخ باشد.

عمل الف واسطه در ارتشا بوده(ماهیتا نوعی معاونت است) و مطابق ماده ۵۹۳ به مجازات راشی(رشوه دهنده) محکوم می گردد.

عمل ب ارتشا می باشد زیرا کارمندان شهرداری نیز مشمول ماده ۳ قانون تشدید مجازات مرتکبین اختلاس و... می باشند.

عمل ج رشا می باشد.

ماده ۵۹۳ - هر کس عالماً و عامداً موجبات تحقق جرم ارتشاء از قبیل مذاکره، جلب موافقت یا وصول و ایصال وجه یا مال سند پرداخت وجه رافراهم نماید به مجازات راشی بر حسب مورد محکوم می شود.

ماده ۳ - هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی اعم از قضایی و اداری یا شوراها یا شهرداریها یا نهادهای انقلابی و بطور کلی قوای سه گانه همچنین نیروهای مسلح یا شرکتهای دولتی یا سازمانهای دولتی وابسته به دولت و یا مأمورین به خدمات عمومی خواه رسمی یا غیر رسمی برای انجام دادان یا انجام ندادن امری که مربوط به سازمانهای مزبور می باشد، وجه یا مال یا سند پرداخت وجه یا تسلیم مالی را مستقیماً یا غیر مستقیم قبول نمایند در حکم مرتشی است اعم از این که امر مذکور مربوط به وظایف آنها بوده یا آنکه مربوط به مامور دیگری در آن سازمان باشد، خواه آن کار را انجام داده یا نداد و انجام آن بر طبق حقانیت و وظیفه بوده یا نبوده باشد و یا آنکه در انجام یا عدم انجام آن مؤثر بوده یا نبوده باشد به ترتیب زیر مجازات می شود.

در صورتی که قیمت مال یا وجه مأخوذ بیش از بیست هزار ریال نباشد به انفصال موقت از شش ماه تا سه سال و چنانچه مرتکب در مرتبه مدیر کل یا همتر از مدیر کل یا بالاتر باشد به انفصال دائم از مشاغل دولتی محکوم خواهد شد و بیش از این مبلغ تا دویست هزار ریال از یک سال تا سه سال حبس و جزای نقدی معادل قیمت مال یا وجه مأخوذ و انفصال موقت از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد و چنانچه مرتکب در مرتبه مدیر کل یا همتر از مدیر کل یا بالاتر باشد به جای انفصال موقت به انفصال دائم از مشاغل دولتی محکوم خواهد شد. در صورتی که قیمت مال یا وجه مأخوذ بیش از دویست هزار ریال تا یک میلیون ریال باشد مجازات مرتکب دو تا پنج سال حبس بعلاوه جزای نقدی معادل قیمت مال یا وجه مأخوذ و انفصال دائم از خدمات دولتی و تا هفتاد و چهار ضربه شلاق خواهد بود. و چنانچه مرتکب در مرتبه پایین تر از مدیر کل یا همتر از آن باشد به جای انفصال دائم به انفصال موقت از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد. در صورتی که قیمت مال یا وجه مأخوذ بیش از یک میلیون ریال باشد مجازات مرتکب پنج تا ده سال حبس بعلاوه جزای نقدی معادل قیمت مال یا وجه مأخوذ و انفصال دائم از خدمات دولتی و تا هفتاد و چهار ضربه شلاق خواهد بود و چنانچه مرتکب در مرتبه پایین تر از مدیر کل یا همتر از آن باشد به جای انفصال دائم به انفصال موقت از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد. تبصره ۱ - مبالغ مذکور از حین تعیین مجازات و یا صلاحیت محاکم اعم از این است که جرم دفعاتاً واحده و یا به دفعات واقع شده و جمه مبلغ مأخوذه بالغ بر نصاب مذبور باشد.

تبصره ۲ - در تمامی موارد فوق مال ناشی از ارتشا به عنوان تعزیر رشوه دهنده به نفع دولت ضبط خواهد شد و چنانچه راشی به وسیله رشوه امتیازی تحصیل کرده باشد این امتیاز لغو خواهد شد.

تبصره ۳ - مجازات شروع به ارتشا حسب مورد حداقل مجازات مقرر در آن مورد خواهد بود. (در مواردی که در اصل ارتشا انفصال دائم پیش بینی شده است در شروع به ارتشا به جای آن سه سال انفصال تعیین می شود) و در صورتی که نفس عمل انجام شده جرم باشد به مجازات این جرم نیز محکوم خواهد شد.

تبصره ۴ - هرگاه میزان رشوه بیش از مبلغ دویست هزار ریال باشد، در صورت وجود دلایل کافی صدور قرار بازداشت موقت به مدت یک ماه الزامی است و این قرار در هیچ یک از مراحل رسیدگی قابل تبدیل نخواهد بود. همچنین وزیر دستگاه می تواند پس از پایان مدت بازداشت موقت کارمندرا تا پایان رسیدگی و تعیین تکلیف نهایی وی از خدمت تعلیق کند. به ایام تعلیق مذکور در هیچ حالت، هیچگونه حقوق و مزایایی تعلق نخواهد گرفت. تبصره ۵ - در هر مورد از موارد ارتشا هرگاه راشی قبل از کشف جرم مامورین را از وقوع بزه آگاه سازد از تعزیر مالی معاف خواهد شد و در مورد امتیاز طبق مقررات عمل میشود. و چنانچه راشی در ضمن تعقیب با اقرار خود موجبات تسهیل تعقیب مرتشی را فراهم نماید تا نصف مالی که به عنوان رشوه پرداخته است به وی بازگردانده می شود و امتیاز نیز لغو می گردد.

۹۵- پدر خوانده ای بخاطر اختلافات خانوادگی، فرزند خود را به قتل می رساند. نوع قتل و مجازات او کدام است؟

(۱) شبه عمد- قصاص

(۲) خطای محض - دیه

(۳) عمد - دیه و تعزیر

(۴) عمد - قصاص

پاسخ گزینه ۴ می باشد.

شمول ماده ۳۰۱ مربوط به پدر و جد پدری می باشد و معافیت این ماده در مورد عدم قصاص پدر و جد پدری شامل پدر خوانده نمی شود.

ماده ۳۰۱ - قصاص در صورتی ثابت می شود که مرتکب، پدر یا از اجداد پدری مجنی علیه نباشد و مجنی علیه، عاقل و در دین با مرتکب مساوی باشد.

تبصره - چنانچه مجنی علیه مسلمان باشد، مسلمان نبودن مرتکب، مانع قصاص نیست.

(در کلاس جزا به شیوه مفهومی و رمزنگاری تصریح شده است به موضوع فقدان رابطه ابوت که شرط ثبوت قصاص است.)

۹۶- نادرسی ساله با تهدید و اکراه، پسر سیزده ساله بنام بهروز را مجبور می کند که به قتل برساند مجازات هر یک کدام است؟

(۱) نادر حبس ابد می شود و عاقله بهروز دیه می پردازد

(۲) نادر قصاص می شود و بهروز از مجازات معاف می شود

(۳) نادر حبس ابد و بهروز قصاص می شود

(۴) نادر قصاص می شود و عاقله بهروز دیه می پردازد.

پاسخ گزینه ۱ می باشد.

مطابق تبصره ۲ ماده ۳۷۵ عاقله به پرداخت دیه و اکراه کننده به حبس ابد محکوم می شود.

ماده ۳۷۵ - اکراه در قتل مجوز قتل نیست و مرتکب، قصاص می شود و اکراه کننده، به حبس ابد محکوم می گردد. تبصره ۱ - اگر اکراه کننده طفل غیر ممیز یا مجنون باشد فقط اکراه کننده محکوم به قصاص است. تبصره ۲ - اگر اکراه شونده طفل ممیز باشد عاقله او دیه مقتول را می پردازد. در این مورد اکراه کننده به حبس ابد محکوم می شود.

(نمودار اکراه در قتل در کلاس حقوق جزا به شیوه مفهومی و رمزنگاری ترسیم شده است)

۹۷- یابنده دسته چک پس از شبیه سازی امضای صاحب چک و مراجعه به بانک، مبلغ آن را وصول کرده است. چه اتهام (اتهاماتی) در حق یابنده، صحیح است؟

(۱) جعل - استفاده از سند مجعول - کلاهبرداری

(۲) سرقت - جعل - استفاده از سند مجعول

(۳) جعل - استفاده از سند مجعول - تحصیل مال از طریق نامشروع

(۴) جعل سند رسمی - استفاده از سند مجعول - کلاهبرداری

گزینه ۳ ترجیح دارد.

مطابق نظریه مشورتی چنانچه یابنده دسته چک اقدام به شبیه سازی امضای صاحب دسته چک نماید عملش جعل و استفاده از سند مجعول می باشد و چنانچه مالی را ببرد عمل فوق کلاهبرداری نیست زیرا مالباخته مال را با رضایت تحویل نداده است و شامل سرقت هم نمی شود زیرا ربایشی صورت نگرفته و بنابراین شامل ماده ۲ قانون تشدید مجازات مرتکبین اختلاس، ارتشا و کلاهبرداری شده و عنوان مجرمانه تحصیل مال از طریق نامشروع می باشد البته برخی اساتید با حصول نتایجی دیگر که در سوال به آن تصریح نشده است عمل را کلاهبرداری می دانند.

۹۸- اگر کسی در حین فروش یک شیء عتیقه که بر حسب تصادف به دست آورده، به یک تبعه خارجی دستگیر شود. به کدام اتهام، قابل تعقیب کیفری است؟

- (۱) شروع به جرم قاچاق کالا
  - (۲) هیچ اتهامی
  - (۳) فروش مال غیر
  - (۴) قاچاق کالا
- پاسخ گزینه ۲ می باشد.

مطابق تبصره ۲ ماده ۵۶۲ قانون مجازات اسلامی کتاب پنجم تنها خرید و فروش اموال تاریخی - فرهنگی حاصله از حفاری غیر مجاز ممنوع است و قابل مجازات می باشد و فرقی بین خریدار ایرانی و خارجی وجود ندارد.

ماده ۵۶۲ - هر گونه حفاری و کاوش به قصد بدست آوردن اموال تاریخی - فرهنگی ممنوع بوده و مرتکب به حبس از شش ماه تا سه سال و ضبط اشیاء مکشوفه به نفع سازمان میراث فرهنگی کشور و آلات و ادوات حفاری به نفع دولت محکوم میشود. چنانچه حفاری در اماکن و محوطه های تاریخی که در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است، یا در بقاع متبرکه و اماکن مذهبی صورت گیرد علاوه بر ضبط اشیاء مکشوفه و آلات و ادوات حفاری مرتکب به حداکثر مجازات مقرر محکوم می شود.

تبصره ۱ - هر کس اموال تاریخی - فرهنگی موضوع این ماده را حسب تصادف بدست آورد و طبق مقررات سازمان میراث فرهنگی کشور نسبت به تحویل آن اقدام ننماید به ضبط اموال مکشوفه محکوم می گردد.

تبصره ۲ - خرید و فروش اموال تاریخی - فرهنگی حاصله از حفاری غیر مجاز ممنوع است و خریدار و فروشنده علاوه بر ضبط اموال فرهنگی مذکور، به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم میشوند. هر گاه فروش اموال مذکور تحت هر عنوان از عناوین بطور مستقیم یا غیر مستقیم به اتباع خارجی صورت گیرد، مرتکب به حداکثر مجازات مقرر محکوم می شود.

(این موضوع در آزمون های مفهومی مهارتی آمده است که در تطبیق مستند ارایه می گردد.)

۹۹- کالایی به امین داده شده، که به قیمت معین بفروشد و وجه آن را به مالک کالا رد کند، لیکن امین کالا را گران تر از قیمت معهود فروخته و ما به التفاوت را مسترد نکرده است. چه اتهامی متوجه امین است؟

- (۱) هیچ اتهامی
- (۲) تصرف غیر قانونی
- (۳) گران فروشی
- (۴) خیانت در امانت

گزینه ۴ ترجیح دارد لکن سوال اختلافی است و تف سیر به نفع متهم گزینه یک را نیز نامزد انتخاب می کند اما آن را انتخاب نمی کنیم زیرا حداقل عنوان مجرمانه این عمل می تواند تحصیل مال از طریق نامشروع باشد و نه (هیچ اتهامی) که در گزینه یک آمده است.

اختلاف آنجا است که برخی معتقدند مال حاصله از مال امانی به تبع آن امانت است اما در مثال حاضر معتقدند که نسبت به مازاد امانت شکل نمی گیرد و به نوعی مالک از مازاد اعراض نموده است که این دیدگاه با تفسیر به نفع متهم قرابت دارد.

(خیانت در امانت از مباحث مهم مطروحه در کلاس جزا و آزمون های مفهومی مهارتی است اما پاسخگویی به سوال اختلافی دشوار است.)

۱۰۰- آیا نگهداری تجهیزات دریافتی از ماهواره ، داخل در عنوان جرم قاچاق است ؟

(۱) بلی، هر گاه مورد استفاده قرار گیرد

(۲) خیر

(۳) بلی، هرگاه به قصد فروش نگهداری شود

(۴) بلی

پاسخ گزینه ۲ می باشد.

مطابق رای وحدت رویه شماره ۷۵۱ نگهداری تجهیزات دریافت از ماهواره داخل در عنوان قاچاق نمی باشد.

رای وحدت رویه شماره ۷۵۱: هر چند تجهیزات دریافت از ماهواره طبق تبصره ۴ ماده ۲۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ از مصادیق کالای ممنوع است، لکن نگهداری آن فی حد ذاته اگرچه عملی مجرمانه و مستوجب مجازات است، ولی با توجه به معنای خاص قاچاق به شرحی که در بند الف ماده ۱ قانون مورد اشاره آمده و تمیزی که قانونگذار بین عناوین مذکور در قانون یاد شده قایل شده است، داخل در عنوان قاچاق نبوده و به همین جهت از حیث صلاحیت دادگاه، مشمول حکم مقرر در ماده ۴۴ آن قانون نمی باشد. بر این اساس، رأی شعبه سیزدهم دیوان عالی کشور که با این نظر انطباق دارد، به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص داده می شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور، دادگاه ها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن لازم الاتباع است.

(رای وحدت رویه شماره ۷۵۱ در درسنامه آزمون های مفهومی و مهارتی تبیین شده است و عبارت «داخل در عنوان قاچاق» موید آن است که طراح از متن وحدت رویه مذکور طرح سوال نموده است.)

آیین دادرسی کیفری

۱۰۱- در مواردی که دادگاه کیفری حکم به پرداخت قیمت مالی تلف شده صادر می نماید، ملاک پرداخت قیمت، کدام زمان است؟

(۱) تلف مال

(۲) صدور حکم

(۳) اجرای حکم

(۴) تقدیم دادخواست ضرر و زیان

گزینه ۳ پاسخ است.

زیرا تبصره ماده ۱۹ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «در صورتی که حکم به پرداخت قیمت مال صادر شود، قیمت زمان اجرای حکم، ملاک است.»

۱۰۲- در صورت بروز اختلاف نظر بین دادستان و بازپرس، در مصادیق قانونی جرم، تصمیم کدام مرجع با مقام قضایی ملاک عمل است ؟

(۱) دادستان، با توجه به نظارت عالی او بر قضاوت دادسرا

(۲) دادگاه کیفری یک واقع در شهرستان مرکز استان

(۳) بازپرس، به اعتبار مقام تحقیق بودن و استقلال او نسبت به مقام تعقیب

(۴) دادگاه کیفری دویی که دادسرا در معیت آن انجام وظیفه می کند.

گزینه ۴ پاسخ است.

زیرا ماده ۲۷۲ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «در صورت اختلاف دادستان و بازپرس در صلاحیت، نوع جرم یا مصادیق قانونی آن، حل اختلاف با دادگاه کیفری

دویی است که دادسرا در معیت آن انجام وظیفه می کند.»

۱۰۳- در کدام مورد، بازپرس مکلف به جلوگیری از فعالیت کارگاه ها، کارخانه ها و شرکت های تجاری است؟

(۱) راساً و در خصوص اعمال مجرمانه ای که مضر به سلامت عمومی امنیت جامعه و نظم عمومی باشند.

(۲) با تأیید دادستان در تمام موارد رسیدگی به پرونده اشخاص حقوقی

(۳) حسب قرائن معقول و ادله مثبت، ادامه فعالیت متضمن اعمال مجرمانه مضر به سلامت امنیت و نظم عمومی باشد، با اطلاع دادستان

۴) در خصوصی اعمال مجرمانه مضر به سلامت و امنیت جامعه و نظم عمومی با تأیید رئیس حوزه قضایی
گزینه ۳ پاسخ است.

زیرا ماده ۱۱۴ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «جلوگیری از فعالیت تمام یا بخشی از امور خدماتی یا تولیدی از قبیل امور تجاری، کشاورزی، فعالیت کارگاهها، کارخانهها و شرکت های تجاری و تعاونی ها و مانند آن ممنوع است مگر در مواردی که - سبب قرائن معقول و ادله مثبت، ادامه این فعالیت متضمن ارتکاب اعمال مجرمانه ای باشد که مضر به سلامت، مخل امنیت جامعه و یا نظم عمومی باشد که در این صورت، بازپرس مکلف است با اطلاع دادستان، حسب مورد از آن بخش از فعالیت مذکور جلوگیری و ادله یادشده را در تصمیم خود قید کند»

۱۰۴- در جرایمی که مستوجب مجازات جزای نقدی نسبی است. کدام مرجع صلاحیت رسیدگی دارد؟

۱) دادگاه کیفری دو

۲) شورای حل اختلاف

۳) حسب مورد، دادگاه کیفری دو و یا شورای حل اختلاف

۴) حسب میزان مجازات، دادگاه های کیفری یک و یا دو

گزینه ۱ پاسخ است.

زیرا رای وحدت رویه شماره ۷۵۹ مورخ ۱۳۹۶/۴/۲۰ می گوید: «مجازات جزای نقدی که درجات آن در ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲ مشخص شده، با توجه به تعیین حداقل و حداکثر آن در قانون، ناظر به جزای نقدی ثابت است و از جزای نقدی نسبی که میزان آن بر اساس واحد یا مبنای خاص قانونی احتساب میگردد و از این حیث در جرایم با عناوین مشابه یکسان نیست، انصراف دارد؛ بنابراین مجازات جرائمی که طبق قانون جزای نقدی نسبی است با توجه به حکم مقرر در تبصره ۳ ماده مورد اشاره، تعزیر درجه هفت محسوب می شود و رسیدگی به آن به موجب ماده ۳۴۰ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ در صلاحیت دادگاه کیفری دو میباشد و رأی این دادگاه قابل تجدیدنظر در دادگاه تجدیدنظر استان است.» طبق ماده ۳۰۱ ق.آ.د.ک. ۹۲ جرایم عمومی تعزیری درجه ۴ تا ۸ که مشمول ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک. ۹۲ نمی شوند، در صلاحیت دادگاه کیفری دو هستند.

۱۰۵- کدام یک از مجازاتهای تعزیری، در صورت حدوث جنون پس از صدور حکم قطعی تا زمان افاقه به تأخیر نمی افتد؟

۱) سلب حقوق

۲) مالی

۳) حبس

۴) شلاق

گزینه ۲ پاسخ است.

زیرا ماده ۵۰۳ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «هرگاه محکوم علیه در جرائم تعزیری، پس از صدور حکم قطعی، مبتلا به جنون شود، تا زمان افاقه، اجرای حکم به تعویق میافتد؛ مگر در مورد مجازات های مالی که از اموال محکوم علیه وصول می شود.»

۱۰۶- برای رسیدگی به دادخواست ضرر و زیان، توسط دادگاه اطفال و نوجوانان، در خصوص حضور یا عدم حضور طفل، کدام یک از موارد زیر، صحیح است؟

۱) فقط در ضرر و زیان ناشی از جرایم علیه تمامیت جسمانی، حضور طفل لازم است.

۲) حضور طفل لازم نیست، مگر در صورتی که توضیحات وی برای صدور رای ضروری باشد.

۳) مطلقاً حضور طفل لازم نیست.

۴) حضور طفل در صورت صلاحدید ولی یا سرپرست قانونی در همه موارد لازم است.

گزینه ۲ پاسخ است.

زیرا ماده ۴۱۶ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «به دادخواست ضرر و زیان ناشی از جرم که در دادگاه اطفال و نوجوانان مطرح می گردد، طبق مقررات قانونی رسیدگی و حکم مقتضی صادر می شود. در هنگام رسیدگی به دعوی ضرر و زیان، حضور طفل لازم نیست، مگر در صورتی که توضیحات وی برای صدور رأی ضروری باشد.»

۱۰۷- در صورتی که در حوزه قضایی بخش، قتل عمدی صورت گیرد، تکلیف رئیس دادگاه بخش چیست؟

۱) ارسال پرونده به نزدیکترین دادسرای محل وقوع جرم برای انجام تحقیقات مقدماتی

۲) انجام تحقیقات مقدماتی به جانشینی بازپرس و تکمیل تحقیقات و نهایتاً اقدام به صدور کیفرخواست

۳) ارسال مستقیم پرونده به دادگاه کیفری یک

۴) انجام تحقیقات مقدماتی به جانشینی بازپرس و صدور قرار نهایی

گزینه ۴ پاسخ است.

زیرا ماده ۳۳۷ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «در جرائم موضوع ماده (۳۰۲) این قانون، رئیس دادگاه بخش به جانشینی از بازپرس و تحت نظارت و تعلیمات دادستان شهرستان مربوط، انجام وظیفه می نماید. ....»

۱۰۸- اگر شخصی مرتکب یک فقره حمل مواد مخدر مستوجب مجازات اعدام در شهرستان شیراز و یک فقره قتل عمدی مستوجب مجازات قصاص نفس در شهرستان قزوین و یک فقره کلاهبرداری مستوجب تعجاز این یک الی هفت سال حبس در شهرستان تهران گردد، دادگاه صالح برای رسیدگی به این جرایم کدام است.

۱) دادگاه انقلاب شیراز برای رسیدگی به اتهام حمل مواد مخدر و دادگاه کیفری یک قزوین برای رسیدگی به اتهامات قتل عمدی و کلاهبرداری

۲) دادنامه انقلاب شیراز برای رسیدگی به اتهام حمل مواد مخدر و دادگاه کیفری یک قزوین برای رسیدگی به اتهام قتل عمد و دادگاه کیفری دو تهران برای رسیدگی به اتهام کلاهبرداری

۳) دادگاه انقلاب شیراز برای رسیدگی به همه اتهامات

۴) دادگاه کیفری یک قزوین برای رسیدگی به کلیه اتهامات

گزینه ۱ پاسخ است.

زیرا ماده ۳۱۴ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «هر کس متهم به ارتکاب جرائم متعدد باشد که رسیدگی به بعضی از آنها در صلاحیت دادگاه کیفری یک و دو و بعضی دیگر در صلاحیت دادگاه انقلاب یا نظامی باشد، متهم ابتداء در دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به مهمترین اتهام را دارد، محاکمه می شود و پس از آن برای رسیدگی به اتهام دیگر به دادگاه مربوط اعزام می شود.» لذا متهم ابتدا برای جرم حمل مواد به دادگاه انقلاب شیراز می رود و سپس حسب ماده ۳۱۳ ق.آ.د.ک. ۹۲ می افزاید: «به اتهامات متعدد متهم باید با رعایت صلاحیت ذاتی، توأمان و یکجا در دادگاهی رسیدگی شود که صلاحیت رسیدگی به جرم مهمتر را دارد.» و تبصره ۱ ماده ۳۱۴ ق.آ.د.ک. ۹۲ می افزاید: «هرگاه شخصی متهم به ارتکاب جرائم متعددی باشد که رسیدگی به بعضی از آنها در صلاحیت دادگاه کیفری یک و رسیدگی به بعضی دیگر در صلاحیت دادگاه کیفری دو و یا اطفال و نوجوانان است، به تمام جرائم او در دادگاه کیفری یک رسیدگی می شود.» بنابراین به قتل عمدی و کلاهبرداری باهم توأمان در دادگاه کیفری یک قزوین رسیدگی می شود.

۱۰۹- در چه مواردی، تمام شهروندان می توانند اقدامات لازم را برای جلوگیری از فرار مرتکب و حفظ صحنه جرم به عمل آورند؟

۱) در کلیه جرایم مشهود، در صورت عدم حضور ضابطان دادگستری

۲) انجام چنین اقداماتی، فاقد مجوز قانونی است

۳) فقط در جرایم مشهود موضوع بندهای الف، ب، پ و ت ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک. در صورت عدم حضور ضابطان دادگستری

۴) در همه جرایم مذکور در ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک. در صورت عدم حضور ضابطان دادگستری

گزینه ۳ پاسخ است.

زیرا تبصره ۱ ماده ۴۵ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «چنانچه جرائم موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ) و (ت) ماده (۳۰۲) این قانون به صورت مشهود واقع شود، در صورت عدم حضور ضابطان دادگستری، تمام شهروندان می توانند اقدامات لازم را برای جلوگیری از فرار مرتکب جرم و حفظ صحنه جرم به عمل آورند.»

۱۱۰- کدام یکی از عبارتهای زیر در خصوص قرار منع تعقیب بازپرس، که به علت جرم نبودن عمل صادر و به تایید دادگاه رسیده، صحیح است؟

- ۱) در صورتی که ناظر به بندهای الف، ب، پ و ت ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک باشد، قابل فرجام خواهی است.
  - ۲) در صورتی که ناظر به بندهای الف، ب، پ، ت و ث ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک باشد، قابل فرجام خواهی است.
  - ۳) غیر قابل اعتراض است، مگر در فرض کشف دلیل جدید که در این صورت، قابل تجدید نظر است
  - ۴) در صورتی که ناظر به بندهای الف، ب، پ و ت ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک باشد، قابل تجدید نظر است.
- گزینه ۱ پاسخ است.

زیرا ماده ۲۷۳ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «حل اختلاف بین بازپرس و دادستان و رسیدگی به اعتراض شاکی یا متهم نسبت به قرارهای قابل اعتراض، در جلسه فوق العاده دادگاه صورت می گیرد. تصمیم دادگاه در این خصوص قطعی است، مگر در مورد قرارهای منع یا موقوفی تعقیب در جرائم موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ) و (ت) ماده (۳۰۲) این قانون که در صورت تأیید، این قرارها مطابق مقررات قابل تجدیدنظر است.» و رای وحدت رویه شماره ۷۵۴ مورخ ۱۳۹۵/۸/۲۵ می گوید: «با عنایت به اینکه حسب مقررات مواد ۳۰۲ و ۴۲۸ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی، آراء صادره از محاکم کیفری یک در جرایم موضوع بندهای مذکور در ذیل ماده ۲۷۳ قانون مذکور قابل فرجام خواهی در دیوان عالی کشور است و به موجب ماده ۴۲۷ قانون فوق الذکر و تبصره ۲ آن، آراء صادره غیرقطعی اعم از محکومیت، براءت یا قرارهای منع و موقوفی تعقیب است که مطابق مقررات قانونی حسب مورد قابل تجدیدنظر یا فرجام خواهی در مرجع ذی صلاح قضایی است، لهذا چنین مستفاد می گردد که رأی دادگاه کیفری یک نسبت به تأیید قرار منع تعقیب صادره از دادسرا در خصوص جرایم فوق الاشاره قابل فرجام خواهی در دیوان عالی کشور است»

۱۱۱- چنانچه بازپرس، درخواست شاکی خصوصی مبنی بر مطالعه پرونده یا دسترسی به آن را منافی با ضرورت کشف حقیقت بداند، چه تصمیمی میگیرد و وضعیت آن از لحاظ قابلیت اعتراض چگونه است؟

- ۱) قرار رد درخواست - غیر قابل اعتراض
  - ۲) قرار عدم دسترسی - غیر قابل اعتراض
  - ۳) قرار عدم دسترسی - قابل اعتراض
  - ۴) قرار رد درخواست - قابل اعتراض
- گزینه ۴ پاسخ است.

زیرا تبصره ۱ ماده ۱۰۰ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «در صورت درخواست شاکی، چنانچه بازپرس مطالعه یا دسترسی به تمام یا برخی از اوراق پرونده را منافی با ضرورت کشف حقیقت بداند، با ذکر دلیل، قرار رد درخواست را صادر می کند. این قرار، حضوری به شاکی ابلاغ می شود و ظرف سه روز قابل اعتراض در دادگاه صالح است.»

۱۱۲- مرجع تجدید نظر قرارهای قابل اعتراض مربوط به تحقیقات مقدماتی اتهاماتی که به طور مستقیم در دادگاه انجام می شود، کدام است؟

- ۱) دادگاه تجدید نظر استان
  - ۲) دیوان عالی کشور
  - ۳) دیوان عالی کشور و دادگاه تجدید نظر استان، اگر دادگاه صادرکننده قرار، به ترتیب، دادگاه کیفری یک یا دادگاه کیفری دو باشد
  - ۴) دادگاه هم عرض دادگاه صادر کننده قرار
- گزینه ۱ پاسخ است.

زیرا تبصره ماده ۸۰ ق.آ.د.ک.الحاقی ۲۴/۳/۱۳۹۴ می گوید: «مرجع تجدیدنظر قرار موضوع این ماده و سایر قرارهای قابل اعتراض مربوط به تحقیقات مقدماتی جرایمی که بطور مستقیم در دادگاه رسیدگی می شود، دادگاه تجدیدنظر است.»

۱۱۳- کدام عبارت در خصوص تجدید نظر خواهی یا فرجام خواهی محکوم علیه نسبت به محکومیت کیفری و ضرر و زیان ناشی از جرم به صورت توأمان، صحیح است؟

- ۱) مستلزم پرداخت هزینه دادرسی در امر حقوقی نیست، لیکن سایر تشریفات دادرسی اعم از کیفری و مدنی باید رعایت شود.
  - ۲) مستلزم پرداخت هزینه دادرسی در امر حقوقی است، ولی سایر تشریفات دادرسی اعم از کیفری و مدنی باید رعایت شود.
  - ۳) مستلزم پرداخت هزینه دادرسی در امر حقوقی و رعایت تشریفات آیین دادرسی مدنی نیست.
  - ۴) مستلزم پرداخت هزینه دادرسی در امر حقوقی و کیفری و رعایت تشریفات آیین دادرسی مدنی نیست.
- گزینه ۳ پاسخ است.

زیرا تبصره ماده ۴۳۶ ق.آ.د.ک.۹۲ می گوید: «تجدیدنظرخواهی یا فرجام خواهی محکوم علیه نسبت به محکومیت کیفری و ضرر و زیان ناشی از جرم به صورت توأمان، مستلزم پرداخت هزینه دادرسی در امر حقوقی و رعایت تشریفات آیین دادرسی مدنی نیست.»

۱۱۴- معاینه و تحقیقات محلی در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی، توسط کدام مقام انجام می شود؟

- ۱) بازپرس یا مقام قضایی صالح، متعاقب صدور قرار معاینه و تحقیقات محلی
  - ۲) بازپرس راساً یا حسب مورد به دستور وی، توسط ضابطان دادگستری و یا با همکاری آنان
  - ۳) بازپرسی پس از صدور دستور و موافقت دادستان
  - ۴) بازپرس پس از صدور قرار معاینه و تحقیقات محلی و موافقت دادستان
- گزینه ۲ پاسخ است.

زیرا ماده ۹۸ ق.آ.د.ک. اصلاحی ۲۴/۳/۱۳۹۴ می گوید: «بازپرس باید شخصاً تحقیقات و اقدامات لازم را به منظور جمع آوری ادله وقوع جرم به عمل آورد، این امر مانع از آن نیست که بازپرس بخشی از تحقیقات و اقدامات لازم برای کشف جرم را پس از دادن تعلیمات لازم به ضابطان دادگستری ارجاع دهد که در این صورت، ضمن نظارت، چنانچه تکمیل آن ها را لازم بداند، تصمیم مقتضی اتخاذ می کند.» تبصره همین ماده ۹۸ الحاقی ۲۴/۳/۹۴ می افزاید: «در بندهای (الف)، (ب)، (پ) و (ت) ماده ۲۰۲ این قانون نیز بازپرس می تواند با همکاری ضابطان دادگستری تحقیقات لازم را انجام دهد.»

۱۱۵- چنانچه متهم در جریان تحقیقات مقدماتی، جلب نظر کارشناسی را تقاضا کند و مقام قضایی نیز جلب نظر کارشناسی را در جهت کشف حقیقت لازم بداند، حق الزحمه کارشناسی چگونه پرداخت می شود؟

- ۱) پرداخت حق الزحمه آن، برعهده متهم است.
  - ۲) بر عهده متهم متقاضی است و در صورت استنکاف وی، از اعتبارات قوه قضائیه.
  - ۳) بالمناصفه بر عهده طرفین است.
  - ۴) از اعتبارات مربوط به قوه قضائیه
- گزینه ۴ پاسخ است.

زیرا ماده ۵۶۰ ق.آ.د.ک.۹۲ می گوید: «شاکی و متهم بابت هزینه انتشار آگهی، ایاب و ذهاب گواهان، حق الزحمه کارشناسان، مترجمان و پزشکان و سایر اشخاصی که به تشخیص مقام قضائی احضار می شوند، وجهی نمی پردازند و هزینه های مذکور از اعتبارات مربوط به قوه قضائیه پرداخت می شود، اما هرگاه اقدامات مذکور بنا به درخواست شاکی صورت گیرد، شاکی باید هزینه مقرر را مطابق قوانین و مقررات و تعرفه های مربوط، در مهلت تعیین شده، پرداخت کند..... در هر صورت از متهم هیچ هزینه ای اخذ نمی شود.»

۱۱۶- متعاقب اعتراض به رای شورای حل اختلاف، دادگاه کیفری دو به عنوان مرجع تجدید نظر، رای مذکور را نقض می کند. رای دادگاه از لحاظ قابلیت اعتراض، چه وضعیتی دارد؟

- ۱) هر گاه تصمیم شورا به صورت «قرار» صادر شده باشد و دادگاه کیفری دو آن را نقض کند و رسیدگی ماهوی انجام دهد، قابل اعتراض در دادگاه کیفری یک است.
- ۲) قطعی است، مگر اینکه رای شورای حل اختلاف به جهت رد صلاحیت، توسط دادگاه کیفری دو نقض و رسیدگی ماهوی انجام شود که در این صورت، قابل اعتراض در دادگاه تجدید نظر استان است.
- ۳) در هر صورت، قطعی و غیر قابل اعتراض است.
- ۴) در هر صورت، قابل اعتراض در دادگاه تجدیدنظر استان است.
- گزینه ۲ پاسخ است.

زیرا طبق ماده ۲۷ قانون شوراها حل اختلاف م صوب ۱۳۹۴: «تمام آرای صادره موضوع ماده (۹) این قانون ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ، قابل تجدیدنظرخواهی می باشد. مرجع تجدیدنظر از آرای قاضی شورا، حسب مورد دادگاه عمومی حقوقی یا کیفری دو همان حوزه قضائی می باشد. چنانچه مرجع تجدیدنظر آرای صادره را نقض نماید، رأساً مبادرت به صدور رأی می کند. این رأی، قطعی است و اگر رسیدگی به موضوع در صلاحیت مرجع دیگری باشد، پرونده را به مرجع صالح ارسال می کند.» سپس تبصره ۲ ماده ۲۷ همین قانون می گوید: «هرگاه رأی مرجع تجدیدنظر در مقام رد صلاحیت شورا باشد رسیدگی ماهوی انجام و رأی اخیر به عنوان رأی شعبه بدوی تلقی و حسب مورد مطابق مقررات آیین دادرسی مدنی و کیفری قابل تجدیدنظر است.» آرای دادگاه کیفری دو طبق ماده ۴۲۶ ق.آ.د.ک. ۹۲ قابل تجدیدنظر خواهی در دادگاه تجدیدنظر استان است.

۱۱۷- دادگاه تجدیدنظر استان در فرایند رسیدگی به جرم تعزیری درجه شش، قرار ارجاع به میانجی گری صادر و یکی از وکلای دادگستری را به عنوان میانجی گر تعیین می کند. این اقدام دادگاه، چگونه ارزیابی می شود؟

- ۱) در صورتی که طبق قانون، اجرای مجازات اتهام انتسابی قابل تعلیق باشد، با موافقت متهم و بزه دیده، این اقدام بی اشکال است.
- ۲) در صورت تشخیص، صرف نظر از موافقت متهم و بزه دیده، متهم قرار مذکور را صادر کند و میانجی گر قرار دادن وکیل دادگستری اشکالی ندارد.
- ۳) دادگاه تجدیدنظر استان، حق صدور قرار ارجاع به میانجی گری را ندارد.
- ۴) در صورت تأیید رئیس کل دادگستری استان امکان پذیر است، ولی نمی تواند وکیل دادگستری را میانجی گر قرار دهد.
- گزینه ۱ پاسخ است.

زیرا ماده ۴۵۴ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «احضار، جلب، رسیدگی به ادله، صدور رأی و سایر ترتیبات در دادگاه تجدیدنظر استان مطابق قواعد و مقررات مرحله نخستین است.» این ماده ناظر بر ذیل ماده ۳۴۱ ق.آ.د.ک. ۹۲ است که می گوید: «... در مورد اخیر و همچنین در مواردی که پرونده به طور مستقیم در دادگاه مطرح می شود، انجام تحقیقات مقدماتی توسط دادگاه باید طبق مقررات مربوط صورت گیرد.» در نتیجه باید به ماده ۸۲ ق.آ.د.ک. ۹۲ رجوع شود که می گوید: «در جرائم تعزیری درجه شش، هفت و هشت که مجازات آنها قابل تعلیق است، ... مقام قضائی می تواند برای حصول سازش بین طرفین، موضوع را با توافق آنان به شورای حل اختلاف یا شخص یا مؤسسه ای برای میانجیگری ارجاع دهد.» اگرچه نظریه مشورتی اداره حقوقی داریم که غیر دادستان هیچ مقامی اختیار ارجاع امر به میانجی گری را ندارد لکن گزینه ۱ با توجه به توزیع نرمال درجه ۲ پاسخ درست این سوال انتخاب شده است و این سوال جواب صریح در قانون ندارد و برداشت از قانون است و احتمال حذف آن می رود.

۱۱۸ - چنانچه شاهد یا مطلع پس از تحقیق از او، در مظان اتهام قرار گیرد، تکلیف مقام قضایی چیست؟

- ۱) در صورت موافقت شاهد یا مطلع، اقدام به تفهیم اتهام و ادامه تحقیق می کند.
- ۲) مراتب را به دادستان اطلاع دهد و طبق دستور او به عنوان مقام تعقیب، عمل کند.
- ۳) باید با تفهیم اتهام به او، به ادامه تحقیقات مبادرت ورزد.
- ۴) باید وی را طبق مقررات و به عنوان متهم برای وقت دیگر احضار کند.
- گزینه ۴ پاسخ است.

زیرا ماده ۲۱۳ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «تفهیم اتهام به کسی که به عنوان متهم احضار نشده از قبیل شاهد یا مطلع ممنوع است و چنانچه این شخص پس از تحقیق در مظان اتهام قرار گیرد، باید طبق مقررات و به عنوان متهم برای وقت دیگر احضار شود.»

۱۱۹- در خصوص بزه دیدگان ناتوان از اقامه دعوی به عللی از قبیل معلولیت جسمی یا کهولت سن، دادستان تحت چه شرایطی، جرایم قابل گذشت را تعقیب می کند؟

۱) رأساً و بدون جلب موافقت بزه دیدگان

۲) در صورت جلب موافقت بزه دیدگان

۳) فقراً در جرایم علیه تمامیت جسمانی با جلب موافقت بزه دیدگان

۴) پس از جلب موافقت رئیس حوزه قضایی

گزینه ۲ پاسخ است.

زیرا ماده ۷۱ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «... همچنین در مورد بزه دیدگانی که به عللی از قبیل معلولیت جسمی یا ذهنی یا کهولت سن، ناتوان از اقامه دعوی هستند، دادستان موضوع را با جلب موافقت آنان تعقیب می کند...»

۱۲۰- کنترل حساب های بانکی اشخاص توسط بازپرس، چگونه انجام می شود؟

۱) با تأیید دادستان کل کشور

۲) رأساً و بنا به تشخیص بازپرس

۳) با تأیید رئیس حوزه قضایی.

۴) با تأیید دادستان محل وقوع جرم

گزینه ۳ پاسخ است.

زیرا ماده ۱۵۱ ق.آ.د.ک. ۹۲ می گوید: «بازپرس می تواند در موارد ضروری، برای کشف جرم و یا دستیابی به ادله وقوع جرم، حساب های بانکی اشخاص را با تأیید رئیس حوزه قضایی کنترل کند.»

(تطبیق مستند سوالات آزمون های مفهومی مهارتی با سوالات آزمون وکالت متعاقباً منتشر خواهد شد.)

شاد، عالی و قدرتمند باشید

تور ۴ روزه علمی - سیاحتی حقوق جزا به شیوه مفهومی رمزنگاری

با حضور دکتر قاضی زاده مبتکر تدریس حقوق جزا به شیوه مفهومی و رمزنگاری

- ویژه داوطلبان سراسر کشور (به غیر از مشهد، تهران و اصفهان)

مهلت ثبت نام:

تا پایان دی ماه ۱۳۹۶ (با ۲۰٪ تخفیف)

تا پایان بهمن ماه ۱۳۹۶ (با ۱۵٪ تخفیف)

تا پایان اسفند ماه ۱۳۹۶ (با ۱۰٪ تخفیف)

نکته: حقوق دانانی که از طریق دفاتر نمایندگی هائیت نام کنند، شامل تخفیف می شوند.

زمان دوره: ۲۰ تا ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

اینترنتی: از طریق مراجعه به سایت dadestan.com

حضوری: از طریق دفاتر همکاران مجموعه

ثبت نام

۰۵۱-۳۶۰۵۰۰۷۲

جهت اطلاع از جزئیات و شرایط شرکت در این دوره با ما تماس بگیرید:

همراه با برنامه های زیارتی - تفریحی

- ۱- یادگیری مباحث حقوق جزا به شیوه مفهومی و رمزنگاری
- ۲- افزایش انگیزه و اعتماد به نفس با شرکت در برنامه های انگیزشی
- ۳- بازدید از امکان توریستی و زیارتی

مزایای شرکت
در این دوره

جهت اطلاع از جزئیات و شرایط شرکت در این دوره با ما تماس بگیرید:

۰۵۱-۳۶۰۵۰۰۷۲

۰۲۱-۶۶۵۶۵۵۱۱